

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam
222. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1933. évi szeptember 29

HOZJUTATÁSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautóval havonként 60 lej, kiadói hivatali pénztárhoz befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédés címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátalak rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETESEK díja: hirdetés oldalán 3 lej, páros (bal) szövegoldalán 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalán 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

A moszkvai köröcsök

Különös, de így van. A francia és az orosz külpolitika minden látszólagos ellentétét és rivalitását ellenére egyidő óta párhuzamosan halad.

Hogy mi mégis a különbség az orosz és francia politika között? Az intenzitás az oroszoknál a külsőségek intenzívebbek, franciáknál az eredmények. Az oroszok kiáltókkal és cirkuszi zenével dolgoznak, de az elért eredmény nincs arányban a végzett tüdőgimnasztikával és a lármával. A franciák ezzel szemben csendben, minden feltűnés nélkül készítik elő politikájukat és csak akkor hallani róluk, amikor valamit tétő alá hoztak.

Itt van például a franciák és az oroszok politikája Európa keletén. Itt az orosz kérdés, amelyben az orosz-francia vonal majdnem fedi egymást. Páris és Róma csaknem egyidőben fedezte fel Moszkvát és versenyt udvarolnak az oroszoknak. A franciák megszüntették a bolsevik állam gazdasági bojkottját és gazdasági és katonai téren közelednek Oroszországhoz. Az oroszok ugyanakkor kettős megemlékezési szerződést kötöttek Moszkvával, egy katonai és egy gazdasági. De mert a franciák szövetsége mégis csak komolyabb és döntőbb, Mussolini most egy mellverdeső cikkben állapítja meg, hogy ő már 1924 februárjában elismerte a Szovjetet, Franciaország pedig csak 1932 novemberében kötötte meg az oroszokkal első szerződését. „Oroszország, írja Mussolini, nem maradhat továbbra is elszigetelve; egy százhatvannégymillió népnek hoga van hozzá, hogy mint világhatalom szerepeljen”. A franciák nem fejezik ki magukat ilyen szépen, ők egyáltalán nem beszélnek róla, de cselekszik, hogy Oroszország kikerüljön az izolációból és világhatalommá váljon ismét. A francia diplomácia a legnagyobb csendben békítette ki Moszkvát Varsóval s miután a körülötte álló országok megemlékezési paktumához hozzásegítette őket, most szoros blokkot teremt az orosz-lengyel szövetségekkel.

Meg lehet érteni, miért fogadták Herriot-t oly kitörő lelkesedéssel Moszkvában és miért fogadják ugyanígy Pierre Cot francia légügyi minisztert, aki már nem magánember és félhivatalos küldött, de egyenrangú tárgyalófél. Mintha maga Paul Boncour vagy Daladier ment volna Moszkvába. Egy kissé 1914-re emlékeztet az idő, amikor Poincaré Pétervárott járt. A történelem végzetes módon ismétlődik.

Azt hisszük, hogy a Szovjet felé megvilágító nagy szerelmi ömlengések mögött az imperialista hatalmak egymás iránti gyűlölködése húzódik meg.

Daladier csókra csusorítja a száját Stalin felé és ugyanezt csinálja Mussolini is.

Csakugyan úgy imádják ezek a bolsevista államrendet.

Nem. Szó sincs róla. De olyan mérhetetlenül undorodnak egymástól, hogy még erre az abszolút harag szerelemre is ezerszer inkább hajlanak, mint a becsületes és tiszta meggyezésre egymással.

A Szovjettel átmenetileg szerelmeskednek, ebből még nem lesz leszerelés.

Sőt! Ebből lesz a jó kiadás, új háborn, a réggen feltámasztásra váró nagy hadiüzlet. Hova rohanunk erre a háborzongató csókzenére?

Szinajában erősen megjavult a liberálisok helyzete

A külföldi hitelezőkkel egyelőre megszakadt a kapcsolat

Lupu is kiáltvánnyal dolgozik

Pop Ghița rendületlenül folytatja abszurd szélmalomharcát

Bukarest, szeptember 28.

Szinaja, ahova az utóbbi három napon Románia minden közeseményének központja áttevődött, belpolitikai vonatkozásban csak találgatásokra szolgáltatott alkalmat. Ugyanis a hangsúly mind a három napon keresztül az ünnepségeken volt.

Egy nagy belpolitikai következtetést azonban máris le lehet vonni: az udvar és a liberálisok viszonya az ünnepségek alatt feltűnően javult. A király és Duce találkozásai során mindig brassas és szívélyeshangu beszélgetések alakultak ki. Jellegzetes az is, hogy Sándor jugszláv uralkodó szerdán kihallgatáson fogadta

Ducát.

Ezzel szemben a kormánypárt belső válsága még csak távolról sem enyhült, sőt, amennyiben ez lehetséges volt, még élesedett is. Az a tény, hogy Maniut az ünnepségekre nem hívták meg, a nemzetiparasztpárt volt elnökét, azant badacsonyi nyilatkozata is igazolta, még jobban eltávolította a kormánytól. Mihalache szintén merevnek mutatkozott a Sinajában lezajlott békítési kísérletek alkalmával. Kedden délután Mihalache Vajdával tanácskozott. A két politikus a megbeszélések végén leszögezte azt, hogy álláspontjaik sok ponton találkoznak. A külföldi szakértőkkel kapcsolatban azonban Mihalache hajthatatlannak mutatkozott.

különösen azért, mert a költségvetési év első felében az adósságokat százszázalékosan kifizette.

MINISZTERTANÁCS

Szerdán este hét órakor minisztertanács lesz, amelyen először Titulescu tart beszámolót, a kisántantkonferenciáról, majd a genfi egyezség alkalmazásának ügyében döntenek. Mint ismeretes, ez egyezség alkalmazását Mihalache élénken kifogásolja és így a szerdai minisztertanács súlyos kormánypárti bonyodalmakra szolgáltathat okot.

A KÜLFÖLDI HITELEZŐK

az Adeverul magánértesülése szerint, még nem látják teljesen elveszettnek a helyzetet és reménykednek abban, hogy a két fél között közeledés fog létrejönni.

MIKLÓS HERCEG VÉGLEG ROMÁNIÁBAN MARAD

Szinajából érkező és teljesen hitelesnek látszó értesítések szerint Miklós királyi herceg véglegesen Romániában marad. Az a hír tehát, hogy újabb megbízatással ismét külföldre utazik, nem felel meg a valóságnak.

MANIU

Kedden automobilon Badacsonyból Kolozsvárra érkezett. Kolozsváron csak néhány órát tartózkodott a kormánypárt volt elnöke, azután továbbutazott Szorátára.

A külföldi hitelezőkkel való tárgyalások megszakítása

Előző számunkban megírtuk már, hogy a külföldi hitelezőkkel minden érintkezés megszakadt. Tegnap járt le az a terminus, amelyen a külföldi hitelezőknek választ kellett volna adniuk arra, hogy hajlandók-e a román megbízottakkal tárgyalni, vagy sem? A megjelölt óráig a külföldi hitelezők nem jelentkeztek.

Felmerül az a kérdés, hogy ebben a helyzetben mit csinál Románia?

A kormány álláspontja egyszerű és világos. A kincstár kimutatásokkal igazolta fizetési nehézségeit. Ezt a hitelezők nem

akarták tudomásul venni. A kincstár számára tehát nem marad más hátra, mint a külföldi hitelezők beleegyezése nélkül alkalmazni azt a három és félmilliárd lejes költségvetési megtakarítást, ami nélkülözhetetlennek mutatkozik és aminek szükségességét a kormány megbízottai már az év februárjában jelezték a külföldi hitelezőknek. Hogy ez a megtakarítás kereshetőséggel bír, az nyilvánvaló.

Románia kénytelen lesz a külföldre való fizetést teljesen, vagy csaknem teljesen beszüntetni.

A Lupu-párt kiáltványát intézett az országhoz

A parlament közeledő megnyitása a politikai pártokat mind erőteljesebb tevékenységre készíteti. Az olberális-párt után most a Lupu-párt fordult kiáltvánnyal az országhoz. Ennek a kiáltványnak a hangja még energikusabb, mint a liberálisoké, mivel Lupuék Junianban s utóbban Mihalacheban programjuk kisajátított látják.

A kiáltvány abból indul ki, hogy az utóbbi esztendő kormányai úgy az államot, mint a dolgozó és termelő rétegeket teljesen elszegényítették. A háboru utáni vezetők részint hozzá nem értők, részint tisztességtelenek voltak. Az ország pénzügyi politikája pedig, amely a mai drága lejben kulminál, elhibázott.

— A drága és ritka pénz — mondja a kiáltvány — minden időben és minden népnél a dolgozó osztályok elszegényedésére és néhány pénzmágnás munkanélküli meggazdagodására vezetett.

A kiáltvány leszögezi, hogy ezért a

pénzügyi politikáért, értetlenségük és érdekeltségük miatt, a liberálisok és a nemzetiparasztpártiak egyaránt felelősek.

Ezért Lupu és pártja a két politikai csoportnak a hatalomtól való távoltartását követeli és egyben a következő programot állítja fel:

1. Az állami költségek rendezése.
2. A magángazdaságnak mai kétségbeesett helyzetéből való kiemelése.
3. A termelő munka meggyógyítása.

Ez az utóbbi pedig nem érhető el más módon, mint a forgalomban lévő pénz gva rapitása és a stabilizációs kurzus megjavítása útján a pénz olcsóbbítása által.

Lupu a fenti hárompontos program részleteit is leszögezi kiáltványában. E részletek a következők:

1. Államtitkárságok, állami autózások, utazások és egyéb felesleges közkiadások megszüntetése.
2. A felesleges állami, megyei és városi alkalmaztatások megszüntetése.

3. A közigazgatási és pénzügyi szervezet drasztikus újjászervezése.

4. Az autonóm intézmények megszüntetése.

5. A közpénzből szerzett vagyonok elkönfiskálása.

6. A külföldi tartozások fizetésének függesztése.

7. Adócsökkentés.

8. A konverziós törvénynek a városokra való kiterjesztése.

9. A mezőgazdaság megszervezése stb.

POP GHITA VOLT ÁLLAMTITKÁR ÚJABB TÁMADÁSA FELDOLGÁZTATÁSI NAGYVÁRADI KATHOLIKUS PÜSPÖK FELÉN

Ismeretes, hogy Pop Ghița volt vallásügyi államtitkár hónapokkal ezelőtt és támadást intézett dr. Fiedler István Nagyvárad-szatmári katolikus püspök ellen, azzal vádolván az egyházfejedelmet, hogy a Nagyvárad körüli falvakban lakó eváng

lakosságot elmagyarizálja és általában irredenta politikát csinál.

Pop Ghița az Adeverul legutóbbi számában folytatja elfogult hadjáratát. Cikke elején rámutat arra, hogy a román kormány már két hónappal ezelőtt tiltakozott a Vatikánnál Fiedler működése ellen és elégtételt kért. A Vatikán azóta sem válaszolt, noha egy hónappal ezelőtt már kinevezték az új bukaresti pápai nunciust Valerio Valeri személyében.

Azonban a Vatikán tépelődése nem akadályozhatja azt meg, folytatja Pop Ghița, hogy a kormány Fiedler ellen eljárjon. Ugyanis, szerinte, a Szatmár-nagyvárad püspöki kerületben a magyarosító munka még nagyobb hévvel folyik, mint békében. A magyarosítást Budapestről irányítják s a munka középpontja maga a püspöki palota. Az egész klérus ennek az irredenta munkának szolgálatában áll. A mintegy 40—50 éváb községben egyedül Ettinger lelkész irta a magyarosítást ellen szavát hallatni. Erre hajsza indult ellene s végül összeroncsolt idegekkel hagyta el helyét.

Pop Ghița ezután ügyes csoportosításban igyekezik bizonyítani azt a lehetetlenséget — és a tényekkel homlokegyenest ellenkező — vádját, hogy Fiedler magyarosít.

A MINISZTEREKET, A KORMÁNYVALSÁG HANGULATÁBAN, VISSZATARTOTTÁK SZINAJÁN

A Peles-ünnepségek szerdára virradó éjszaka fogadtatással végződtek. A kormány tagjainak Szinajából való elutazását szerda reggelre jelezték. Az éjszaka folyamán azonban a kormány tagjai arról értesültek, hogy Vajda Sándornak szerdán is Szinajában kell maradnia.

Szerdára virradó éjszaka, a fogadtatás után Titulescu, Vajda Sándor és Mihalache között hosszas tanácskozás folyt. A megbeszélés egészen reggelig tartott, világos volt már, mikor a három politikus elvált.

A kiszivárgott hírek szerint elsősorban a külföldi hitelezők visszatartó magatartása által teremtett helyzetet beszéltek meg.

Titulescu arra kérte Vajda Sándort, hogy a konfliktust igyekezzék a Népszövetség útján elintéztetni. A külügyminiszter nem hajlandó a közbelépésre, miután az ügyben nem kérték ki már kezdettől fogva véleményét.

A külföldi hitelezőkkel való konfliktus ügye, amelyet a nyilvánosság előtt köznyös, könnyű kérdésnek igyekeznek feltüntetni, alapszabályainak rendkívül súlyos teher a kormány vállain. A helyzet annyira komplikált, jelenti a Tempo, hogy még a kormány lemondása sem lenne meglepetés.

Szerdán este a kormány minisztertanácsot tart Popovici igazságügyminiszternek a Palace-szállóban levő lakásán. Ezen megvitatják a politikai helyzetet, különös tekintettel arra, hogy Mihalachet azokban a pontokban, ahol különvéleményt fejtett ki, nem sikerült meggyőzni. Ugyanezen a minisztertanácsos szobakerült Maniu kérdése is.

A válságot fokozza, hogy Mihalachen kívül a kormány több tagja is azt az álláspontot képviseli, hogy a genfi egyezményt nem kell végrehajtani.

KÉT KIRÁLY ÉS VAJDA SÁNDOR JELENLÉTEBEN ZAJLÓTT LE A KISÁNTÁNTKONFERENCIA SZERDA DÉLELŐTTI ÜLÉSE

A kisántánt külügyminiszterei szerdán délelőtti 11 órakor folytatták megkezdett tanácskozásukat. Az értekezleten megjelent Sándor jugoszláv király, valamint II. Károly király és Vajda Sándor miniszterelnök is.

Az értekezleten Benes cseh külügyminiszternek a dunamenti államok gazdasági összehangolására irányuló tervét vitták meg. Benes ezt a tervet Prágából való elutazása előtt bemutatta Masaryk elnöknek, aki helybenhagyta. Alapjában tehát a tervezet felett három uralkodó dönt. Sándor és II. Károly megjelenése a konferencián mintegy biztosíték arra, hogy a tervezet végrehajtására kerül.

A tervezetben, kiszivárgott hírek szerint, megegyeztek.

Benes a konferencia előtt tervét ismertette Ducával, az liberális párt elnökével is. Ugyanis a terv állandó jellegű valami, ami nem szenvedhet változtatást aszerint, ahogyan az egyik kormány távozik s a mások jön. Így Benes a kisántánt ellenzéki vezéreinek hozzájárulását is megígérte a terv végrehajtásához.

Szinaja, szeptember 28

A kisántánt három külügyminisztere szerdán délután újból tanácskozásra ült össze, amely félhatig tartott. Ekkor Benes cseh külügyminiszter magához kérte a Szinajában tartózkodó újságírókat és felolvasta nekik a konferenciáról szóló hivatalos kommuniké, amely lényegesebb részeit a következőket mondja.

A kisántánt államok három külügyminisztere összesen öt ülést tartott és ezen átvizsgálták a nemzetközi helyzettel kapcsolatos mindama változásokat, amelyek a kisántánt legutóbbi, Prágában megtartott konferenciája óta következtek be. Sajnálatosul szögeztek le a külügyminiszterek, hogy a londoni világ-gazdasági konferencia eredménytelenül végződött s egyben egyöntetűen megállapítják, hogy a politikai és gazdasági helyzet helyenként könnyebbedett ugyan, de általánosságban mégis nem jelentéktelen súlyosbodás érezhető.

Különös aggodalmakra ad okot a középeurópai helyzet. Ezzel kapcsolatban a konferencia azonnali határozatot hozott. Megállapította, hogy a kisántántnak milyen irányponalat kell követnie. Egybehangzóan elhatározta, hogy a határok érintetlenségét minden körülmények között biztosítja. Középeurópában a kisántánt igyekezni fog a gazdasági együttműködést előmozdítani. E téren minden lehetőséget megvizsgáltak.

A kisántánt legutóbbi, Prágában tartott konferenciája bizonyos gazdasági programot fektetett le. Ez a konferencia már a program realizálásán dolgozott. A kisántánt gazdasági tanácsát 1933 november elejére egybehozták. Ez a három állam gazdasági együttműködésének feltételeit vitatja majd meg, különösen ami az egyes országok gazdasági intézményeinek, vasutjainak, hajózásiának, léghajózásiának földmívelésének és iparának összehangolását illeti. Harmonizálni fogják a három állam kereskedelmi és vámjogát. Intenzívebbé teszik az árucserét is. Ez utóbbival kapcsolatban a három miniszter 1933 december elejére kész tervet készít a három állam között lehetséges áruvételről, illetőleg eladásról. Ezzel kapcsolatban egybehangolják a három állam statisztikai tevékenységét is.

Kitért a konferencia a leszerelés kérdése is. Ebben a kérdésben, mondja a kommuniké, a „kisántánt nem látta szükségesnek eddigi politikáját megváltoztatni”.

Ehhez a kitételhez Szinajában sok megjegyzést fűznek. Ugy látszik, hogy más kérdésekben a kisántánt politikát változtatott.

A kommuniké leszereli a tanácsnak azt a reményét, hogy minden állam a lefegyverzés útjára lép és hogy a lefegyverzést szigorú nemzetközi szankciók fogják biztosítani.

Ezután kitért a kommuniké a szerda délelőtti ülésre, amelyen résztvett a két uralkodó is és bejelenti, hogy II. Károly király ez ülésen ratifikálta az Oroszország és Románia között létrejött megemlékező egyezményt.

A szerda délutáni ülésen viszont Sándor szerb király hagyta jóvá a Románia és Jugoszlávia között létrejött 19 egyezményt, amelyek a két ország összes függő ügyeit likvidálják.

MIHALACHE LEMONDÁSA ELŐTT

A kormány nagyfotosságu minisztertanácsa esti fél 7 órakor kezdődött meg a Palace szállójában. E minisztertanácsos, amely a késő éjszakai órákig húzódott el, résztvett Mihalache, a párt alelnöke is. Általános a megyőződés, hogy Mihalachét sem Titulescunak, sem Vajdának nem sikerült eltéríteni az álláspontjától s így valószínű, hogy Mihalache csütörtökön lemond a kormányfő alelnöki méltóságáról. Titulescu álláspontja Mihalachéval szemben az, hogy a genfi egyezményt, amelyet Románia elfogadott, feltétlenül végre kell hajtani.

Végjelentés a kisántánt-konferenciáról

Különös aggodalomra ad okot a középeurópai helyzet — mondja a kommuniké

MIHALY NAGYVAJDA

szerdán este az Orient expresszel Svájcba utazott, ahol egy hónapig Eléna hercegnőnél fog tartózkodni.

BENES, TITULESCU ÉS JEFTICS

szerdán este ugyancsak elhagyták Szinaját. Jeftics Belgrádba, Benes és Titulescu Genfba utazik.

AUBOIN

Genfből Párisba érkezett és szerdán hosszabb telefonbeszélgetést folytatott a Nemzeti Bankkal. Állítólag Auboin vállalta a közvetítői szerepet a külföldi hitelezők és a román kormány között.

MADGEARU

pénzügyminiszter szerdán kihallgatáson jelent meg a király előtt.

Egészen különös irodalmi botrány Debrecenben

Oláh Gábor versbén pellengérezett ki egy tanárnőt

Debrecen, szeptember 28.

Különös szenzációja van Debrecennek. Oláh Gábor ismert költőnek a közelmúltban jelent meg új verseskötete Panorama címen. Ebben a kötetben van egy vers, amelyben a költő nevén nevezi az egyik debreceni nyelvtanárnőt, aki, a vers szerint, kerítéssel foglalkozik s emiatt a költőben mély erkölcsi undort keltett, a mikor egyszer felkereste. A nyelvtanár neve Daán Ilona.

Érthető, ha a verskötet, vagyis inkább

a kötetnek ez a verse különös feltűnést keltett Debrecenben. A tanárnő azóta szinte állandóan zokog, ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy ügyvédet adjon. Az ügyvéd a könyv elkobzását kérte az ügyességtől s egyben folyamatosan tette a pert az író ellen, akitől erkölcsi és anyagi kártérítést követel. Oláh Gábor viszont kijelentette, hogy amennyiben rákényszerítik, bizonyítékokkal jön elő sajtóper folyamán.

Benes állítólag Szinajából Budapestre utazik

Budapest semmit sem tudnak erről a szenzációs utitervről

Budapest, szeptember 28.

A szinajai tanácskozásokkal kapcsolatban Szinajából olyan jelentések érkeztek Budapestre, hogy

Benes csehszlovák külügyminiszter a szinajai tanácskozások befejezése után Budapestre utazik, ahol két napig marad és tanácskozásokat folytat.

Ez a hír érthetően nagy szenzációt keltett Magyarországon és a legkülönfélébb feltételezésekre adott alkalmat.

A magyar hivatalos körök azonban nem tudnak semmit Benes állítólagos tanácskozási szándékáról. Budapesti sajtó annyit tudnak, hogy Benes csütörtök délelben valóban Budapestre érkezik, de csak egy óra hosszát marad a magyar fővárosban s már folytatja is útját Prág felé.

Newyork városa fizetéseképtelenség előtt

Newyork, szeptember 28.

Newyork városa fizetéseképtelenség előtt áll. Amennyiben a hét végéig nem tud 62 millió dollár gyorskölcsönt szerezni, úgy a jövő hónapra nem tudja kifizetni a hivatalkáit.

A bankok kijelentették, hogy csak abban az esetben folyósítanak kölcsönt a városnak, ha az csak a legszükségesebb kiadásokra szorítkozik s vállalja a bankok pénzügyi ellenőrzését.

Dimitroff és az elnök

Lipce, szeptember 28.

Van der Lühbe perének délutáni tárgyalásán — a délelőtti tárgyalásról lapunk más helyén számolunk be, — Vogt vizsgálóbíró hallgatta ki a bíróság. Vogt vizsgálóbíró előadta, hogy Van der Lühbevel tulajdonképpen nagyon könnyű dolga volt, mert ellenkezés nélkül vallott és nem akart semmit eltitkolni. Csak akkor nehezedett meg a dolog tisztázása, a mikor tettstársaira vonatkozólag intézett hozzá kérdéseket. Ekkor Van der Lühbe elvesztette eddigi biztonságát és sokat, majd össze-vissza beszélt. Végül aztán, amikor a keresztkérdések egészen zavarba hozták, azt a taktikát vette föl, hogy nem szólt többé semmit.

Vogt ezután azokról a kapcsolatokról kezdett beszélni, melyek Van der Lühbet a vizsgálat szerint a bolgár vádlottakhoz kötötték. Van der Lühbe a vizsgálóbíró vallomását is csendben és megjegyzés nélkül hallgatta végig, nem így azonban

Dimitroff vádlott, aki sokszor és élesen közbekiáltozott s az elnök többszöri reutatisát hívta maga ellen. Akkor pedig, amikor a vizsgálóbíró bejelentette, hogy a bolgár vádlottakat csak azután vették gyanúba, miután a Lühbével való kapcsolataik bebizonyosodtak, Dimitroff felugrott és dühösen kiáltozva tiltakozott. Az elnök is elvesztette a türelmét rákiáltott Dimitroffra:

— Fogja be a száját!

Az elnök végérvényesen megvonta szót Dimitrofftól, figyelmeztetve, hogy amennyiben ezután is közbeszól, kivezeteti. A délutáni tárgyalást ezzel bezárták.

Az új svájci vám- és kontingensrendelkezők

Basel, szeptember 28.

Svájc eddig kényszerűségből magáév tette az önellátási politika elvét. A londoni konferencia sikertelensége és az első félév külforgalmának statisztikai adataiból leszárt tapasztalatok arra kényszerítették Svájcot, hogy levonva az új nemzetközi kereskedelmi politika következményeit, új kereskedelmi politikai kezdeményezzen. Az új vám- és kontingensrendelkezők is arra mutatnak, hogy az új svájci kereskedelempolitika a kontingensrendelkezők és a kétoldalú kereskedelmi szerződések elvén fog épülni, amint azt a Németországgal folytatott tárgyalások és a Németországgal folytatott tárgyalások anyagából és menetéből már eddig is látszik.

A genfi konyha ismét furcsaizú főzetet főz

Olaszország a revízió kérdésének felvesztésével akarja elgáncsolni a francia—angol leszerelési egyezményt

Ha a leszerelési egyezmény most is megbukik, a négyhatalmi direktórium diktatúrája következik

Beck és Göbbels barátságos tárgyalásokba kezdettek

Genf, szeptember 28

A világpolitika súlypontja természetesen Genfben tevődött át. Hat miniszterelnök és 19 külügyminiszter tanácskozik most Genfben és így nagyon kézenfekvő, hogy a Népszövetség ülései közben és után a nagy politika nagy kérdései is szóba kerülnek.

A Népszövetség programjának letárgyalása és megvitatása voltaképpen nem is lényeges. Az egész őszi közgyűlés azért jött össze, hogy közben a folyosókon és a szalodák halljaiban megtörténhessenek a leszerelés kérdésében a megállapodás. A kérdés mindaddig, amíg a genfi találkozó meg nem történt, nagyon simán haladt előre. Anglia és Franciaország meg is egyeztek.

Az egyezmény tartalma röviden az, hogy négy évi próbaidőre bocsátják Németországot. Ha a német birodalom négy éven át nem fegyverkezik — titokban és türi, hogy ezen idő alatt nemzetközi ellenőrző bizottság a fegyverkezését ellenőrizze, Franciaország megkezdheti a lefegyverezést.

Már olyan hangok is voltak, hogy Olaszország is osztja ezt a francia—angol leszerelési álláspontot. A genfi tanácskozás megkezdése előtt azonban ha nem is hivatalosan, de megbízható olasz helyekről cáfolták, hogy Itália csatlakozott volna ehhez a megállapodáshoz. Ugyanez a hírforrás azt is közölte, hogy Olaszország a leszerelési megállapodás kérdésében önkéntes szerepet vállal, közvetíteni akar a francia—angol álláspont és a német ellentét között.

Eppen ezért most Genfben nagy az izgalom. Különösen idegessé teszi a hangulatot az, hogy Németország ezalkalommal nem Neurathot küldte Genfbe, aki taktikusan és diplomatikusan tud tárgyalni, hanem a propaganda minisztert, Göbbelt, aki szangvinikus és nem azért jött, hogy egyezkedjék, hanem azért, hogy támadjon.

A francia sajtó nem is leplezi idegességét és azt írja, hogy izgalmas és váratlan eseményekre számol, amely eseményeknek kirobantója minden bizonnyal Göbbels lesz. Nagyon jellemző ebben a kérdésben a Matin mai cikke is. A lap szerint Göbbels körülbelül a hét végén szólal fel komolyan és támadólag és ez alkalommal Franciaország ellen fog beszélni. Maga a Matin is bevallja, hogy ez az értesítés nem komoly, de az az érzése, hogy Göbbels, a Népszövetség előtt tartott első beszédében nagyon komoly támadást intéz majd Franciaország ellen.

A francia sajtó egyébként attól is fél, hogy a négyhatalmi egyezmény ellenére — talán éppen a négyhatalmi egyezmény adta jogalapra támaszkodva? — Olaszország viszont a Népszövetség közgyűlésén szóba hozza majd a revízió kérdését is, hogy ezzel a bombával elgáncsolja azt a leszerelési megállapodást, amelyet már Anglia is elfogadott és amelyet Olaszország is — előbb-utóbb — elfogadni lenne kénytelen.

A revízió kérdésének feszegetése — ez az olasz felfogás — annyira felkavarná a dolgozókat, hogy a leszerelés körüli egyezmény hátterbe szorulna. És ez a cél. A német—olasz összefogás nagyon érzi, hogy az októberben beszélni már nem lehet. A konferencia most már szavazna és megszavazná a francia leszerelési tervezetet, tehát olyan robbantással kell operálni, ami lehetetlenné teszi az októberi leszerelési konferencia működését.

Ezért utazott Genfbe Göbbels és ezért bukkan fel a hír, hogy Olaszország a revízió kérdésével lép fel.

LENGYEL—NÉMET BÉKEKÉSZÜLŐDÉSEK

Neurath külügyminiszter is Genfben van, azonban, Göbbels, ugylátszik, csak a fegyverkezés kérdésében akar a Népszövetség plénuma és különösen a Népszövetség képviselői mögött dolgozni, míg Neurathnak az a feladata, hogy mint határozottan elsőrangú diplomata, az egyes államokkal közeledést kíséreljen meg. Neurath munkája is kezdett és elsősorban a lengyel külügyminiszterrel Beck ezredessel, folytat tárgyalásokat. Nagy feltűnést keltett tegnap, hogy Beck és Neurath hosszasan tárgyaltak egymással.

Lengyelország, mint ismeretes, az utóbbi időben erős közeledést mutatott Oroszország felé. Már arról is szó volt, hogy Pilsudszky a közel jövőben meglátogatja Moszkvát. A franciaországi orosz közeledésnek természetes velejárója, hogy Lengyelország sem merev és ellenséges már tovább Szovjet-országgal szemben. Eppen ezért feltűnő, az a meleg barátkozás, amelyet tegnap in-szenált Genfben a diplomácia, amikor Becket és Neurathot összehozta. Ez a tárgyalás is idegesíti a francia diplomáciát, mert még a Hugenberg-féle memorandum is ismeretes, hogy Németország expansion terveinek programjában benne van az a célkitűzés is, hogy Ukrajnát el kell szakítani Oroszországtól.

A tárgyalás nem volt „magánjellegű”, amit a legjobban az bizonyít, hogy a tárgyalásról mindkét állam „hivatalos jelentést” adott ki. A német jelentés csak általánosságban mozog, ezzel szemben a lengyel jelentés azt mondja, hogy a két politikus a lengyel—német viszonyok javításának kérdéseiről tárgyaltak.

Egészen biztos, hogy amennyiben Lengyelország Németország felé komolyabb köze-

dést mutatna, úgy Franciaország ezek ellen a törekvések ellen fellép. A mai francia politika — ez a tényekből kétségtelenül megállapítható, — céltudatosan arra törekszik, hogy Németországot politikailag izolálja és így ki van zárva, hogy eltérje a lengyel barátkozást. Már csak azért sem tűrné, mert a francia keleti politikának sarkköve Lengyelország, melynek így nem lehet a francia érdekekkel ellentétes külpolitikai irányvonalat követni.

Természetesen az apróbb államok is élénk tanácskozásokat folytatnak most Genfben. Így Magyarország külügyminisztere is alkalmat talált arra, hogy Szuvich olasz külügyi államtitkárral és Ausztria diktátor-kancelárjával, Dollfussal tanácskozzék. Kánya Kálmán felkereste mindkét politikust, akik a látogatást azonnal viszonzózták.

A genfi kohóban tehát forrnak a dolgok. Odaérkezett Henderson is, aki egyre hangosítja, hogy a leszerelési egyezmény készen áll és így mi akadályba sincsen annak, hogy október 16-án összeüljön ennek a konferenciának főbizottsága.

Hendersonnak az a véleménye, hogy kará-

A temesvári ügyvédgyilkos feleségét és leányát is letartóztatták

A véres árverés áldozata agyvérzésben halt meg

Temesvár, szeptember 28.

A rendőrség bünygyi osztálya kedden egész napon át folytatta Schira Miklós vagyonbukott kereskedőnek, dr. Steiner Béla ügyvéd gyilkosának kihallgatását. A kihallgatások eredményeképpen szerdán Schirát, valamint feleségét és 15 esztendősnő lányát átkísérték az ügyészre. Schiránét azért tartóztatták le, mert több tanu vallomása szerint akkor, amikor

Steiner összeesett, azt kiáltotta, hogy inkább Corcea doktort kellett volna agyonlőni, mert az bűnösebb volt Steinernél.

A szerencsétlen Steiner Béla doktort szerdán Vascan József dr. hatósági orvos felboncolta. A vizsgálat megállapította, hogy a gyilkos golyó a balhalántékon át hatolt a fejbe s az agyvelőt érintve, a jobb oldalon a bőrben megakadt. A halált az agyvelő sérülése okozta.

A biharmegyei pajzstetű és az agrárkamara elnök radikális gyógymódja

Ha kiirtják a gyümölcsfát — nem lesz veszedelem

Nagyvárad, szeptember 28.

Nagyvárad környékének gyümölcstermelői között hallatlan izgalom van. Az izgalmat részben az a bizonyos és nagyon veszedelmes kis féreg okozta, amelynek a neve ma már szinte közhírré, holott néhány évvel ezelőtt még szigorúan csak a gyümölcstermeléssel nagyban foglalkozó gazdák hallottak róla. Ez a kicsiny, de nagyon kártékony féreg az úgynevezett kaliforniai pajzstetű.

Nagyszalontáról már hetekkel ezelőtt kaptunk jelentéseket arról, hogy az ottani gyümölcsösökben fellépett ez a veszedelmes féreg. Tekintettel arra, hogy a kaliforniai pajzstetű megjelenése egy olyan vidéken, ahol a gyümölcstermelés elterjedt és a mezőgazdálkodásnak egyik jelentős kereseti forrását jelenti, komoly és aggasztó veszedelmet jelent. Nagyszalontáról azonnal jelentést küldtek a megfigyelésről a nagyvárad agrárkamara vezetőségéhez is. Innen aztán szakértőket küldtek ki s ezek a szakértők hamarosan minden kétséget kizáróan megállapították, hogy, sajnos, a hír igaz, Nagyszalontán a gyümölcsösök fertőzöttek.

Az agrárkamara elnöksége továbbította a jelentést a földmívelésügyi miniszteri-

umhoz, miután azonban tevékenysége ennyiben mégsem merülhetett ki, gondolkodni, illetve tanácskozni kezdett azon, hogy miképpen lehetne a veszedelem továbbterjedésének gátat vetni. Állítólag intézkedéseket is fogantatott, ezek az intézkedések azonban nagyon kezdetlegesek lehettek, mert — amint most az újabb jelentések mondják —

a pajzstetű feltűnt Árpád község gyümölcsöseiben is és minden jel arra vall, hogy ma már az egész környék a fertőzött zónába esik.

Ez az újabb aggasztó jelentés megmozgatta a környék gyümölcstermelőit, de megmozgatta az agrárkamara vezetőségét is. És a tulajdonképpen szenzáció most következik, tessék idefigyelni.

Az agrárkamara elnöke, Pópa Teodor, kijelentette, hogy miután a pajzstetű ellen semmiféle sikerre vezető önszer, vagy enyhébbfajta védekezési eljárás nem ismeretes előtűnik, kénytelenek lesznek hozzányulni a legradikálisabb védekezési lehetőséghez, vagyis kiirtatják a környék összes gyümölcsfáit, hogy ezzel akadályozzák meg a féreg továbbterjedését.

Egyszóval: a nagyvárad agrárkamara

csonyig a leszerelés kérdésében praktikus eredmények is lesznek.

HA A MEGEGYEZÉS MEGHIUSUL A NÉGYHATALMI DIREKTÓRIUM DIKTATÚRÁJA JÖN

Az angolok egyébként ma már élénk akcióbá kezdtek, amelynek az a célja, hogy a megállapodásos leszerelési egyezményt keresztül erőszakolják. Általában az a franciák és az angolok álláspontja, hogy amennyiben ezt az egyezményt sem sikerülne elfogadtatni, úgy a négyhatalminak kell a leszerelést a kezébe venni és oda kell hatni, hogy azt keresztül erőszakolja.

Ezzel a véleménnyel szemben az olaszok azt állítják, hogy erre nem kerül a sor, mert erre valóban már sor is került. Voltaképpen a leszerelés kérdésében ma is a négyhatalmi direktórium diktál.

Nagyon érdekes az a hír is, amely közli, hogy Daladier francia miniszterelnök és Piere Cot légügyi miniszter a napokban Beauvaisba utaznak, hogy ott személyesen találkozzanak MacDonalddal. Beauvaisban az angol kormány ugyanis emlékművet állít fel. Ezzel az emlékművel akarja megörökíteni azt a katasztrófát, amely mintegy egy évvel ezelőtt történt és amelyek során az R. 101 számú óriási léghajó elpusztult. Erre az emlékmű felavatására érkeznek meg a két francia politikus és alkalma lesz személyesen is MacDonalddal tanácskozni.

Sir Simon külügyminiszter párisi tárgyalásairól írásos jelentést küldött MacDonalddal, melyre az angol miniszterelnök nem válaszolt. Hír szerint azért nem válaszolt a jelentésre MacDonald, mert tudta már, hogy ezen a leleplezési emlékünnepeken személyesen találkozik a francia politika vezérével és ezt a találkót akarta felhasználni arra, hogy személyesen tárgyaljon a leszerelési egyezmény kérdésében.

A késő délután még egy érdekes jelentést kaptunk Genfből, amely szerint Kánya Kálmán magyar miniszterelnök ma hosszabban tárgyalt Genfben Neurath német külügyminiszterrel. Ez alkalommal beszélték meg azokat a tárgyalási anyagokat, amelyeknek első kísérleteit Magyarországon Papen alkan-cellár vetett fel.

elnöke halálra akarja ítélni Nagyszalontát és Árpád község összes gyümölcsfáit, egyelőre. Aztán a többi gyümölcsfát is, talán egész Biharmegyében, ha a féreg mégis terjed. Vigasztalásul csak annyit közöl, hogy az agrárkamara utján kártalanítási segélyt kér a földmívelésügyi minisztériumtól azoknak a gazdáknak és gyümölcsös-tulajdonosoknak, akiket ez a radikális módszer megszabadít majd fertőzött gyümölcsöseiktől és gyümölcsfáiktól.

Ebben a pillanatban nem áll rendelkezésünkre olyan növényvédelmi szakértő, aki megadhatná a pontos utasításokat arra nézve, hogy hogyan és mivel kell védekezni a kaliforniai pajzstetű ellen. — Annnyit azonban már az egyszerű gyümölcsfogyasztók javarésze is tud, hogy a pajzstetű elleni védekezésnek több módszere van s ma már sehol a világon nem gondolnak arra, hogy — középkori megoldás szerint — egyszerűen felpertszeljék a fertőzött vidékeket.

A nagyvárad agrárkamara elnökének nem is kellene messze mennie, ha megakarná tanulni ezeket a sokkal szelidebb és eredményesebb módszereket. Magyarországon néhány évvel ezelőtt kezdődött meg a pajzstetű elleni harc s ma már a magyarországi gyümölcstermelésnek alig van pajzstetű-problémája, viszont az elért eredmények következtében az ország igen előkelő helyre került a gyümölcstermelő és exportáló országok sorrendi statisztikájában.

Németországban új parasztlaj készül

Berlin, szeptember 28.

A német birodalmi kormány keddi minisztertanácsán foglalkozott a német parasztlaj kérdésével. A minisztertanács a parasztlajbirtokoknak az örökösödéssel való szétforgácsolását új törvénnyel kívánja megakadályozni. A törvény célja az lenne, hogy a föld állandóan a parasztság kezében maradjon.

Egyébként a minisztertanács úgy határozott, hogy az összes érdekelték bevonásával tanácskozást tartanak s ezen a tanácskozáson tisztázza azokat az irányelveket, amelyeket érvényesíteni fog a parasztság megmentésének érdekében. Fontosnak tartja a minisztertanács azt, hogy megmentse a parasztlajbirtokosokat az eladósodástól és megteremtse a paraszti termékek jobb értékesítésének a lehetőségét.

Miért az új
NIVEA
-fogpasztát?

Működése: NIVEA
Olcsó és jól

Mert már 22 LEI ért nagy
tubus fogpasztát kap, amely
az eddigi bevált fogpaszták-
kal teljesen egyenértékű
és melynek csodás ízét
ön bámulni fogja. Olcsó
ára fölöslegessé teszi, ho-
gy a sok ismeretlen és be-
nem vált szájalószerszerrel
kísérletezzon.

PESTI KÖRKÉP

Kis összegeken muló életek

Budapest, szeptember 29

A társaság egyik este kávéház helyett egy kis kocsmát mellett döntött, ahol mégis olcsóbban mérik a bort, meg a törkölyt is, mert a német újságíró, amióta Pesten van, beleszeretett a kadarkába, meg törkölybe. A budai kedves kis kocsmáktól messze voltunk, így hát meglegegettünk egy pestivel, a Garam utcában, annál is inkább, mert éjjelkor feltétlenül át kellett mennünk a Centrál kávéházba, ahol találkozónk volt egy másik társasággal.

A kis kocsmát pincészerű helyiség volt, amolyan felpince, úgyhogy az embernek egy kicsit ki kellett nyújtania a nyakát, ha a magasan elhelyezett, tető alatti ablakokon ki akart látni. Az ablakok előtt terrasz volt, úgynevezett kerthelyiség, ahol fehér abroszokkal volt terítve, míg mi idebenn a jellegzetesen kocsmái piros abrosszal terített asztalnál üldögéltünk. A kocsmát négy szobából állt, mi az utolsóban telepedtünk le, ahol rajtuk kívül még két vendég volt, munkásfélek, viszont itt lebzelt a főpincér, a tulaj, és a tulajdonosnő, egy öregasszony, akinek kezében sebesen forogtak a kötöttök, de a nyelve még sebesebben pergett. Családi és egyéb történeteket mesélt, élénk és mulatságos modorban, cseppet sem törődve velünk. A férje, a pincér s egy a családhoz tartozó fiatalabb nőszemély nagy figyelemmel hallgatták. Hirtelen azonban ez a békés és családias hangulat felborult, az öregasszony kifejtette kezéből a kötést. — „Siessen, siessen, ne a másik ajtón, ezen az ajtón könnyebben eléri” — kiabálta a főpincér felé. A négy ember, a főpincér, az öregasszony, a fiatalasszony és a tulaj össze-vissza szaladgáltak, heves kézmozdulatokkal beszéltek s olyan izgatottak lettek, hogy ugyancsak maguk felé irányították figyelmüket.

— Ott áll egy urral, nézd csak — mondja az öregasszony — közben meg folyton ide pislog, nodehát az az ur ugylátszik nem áll kötélnek, nem olyan csábító öngyarsága. Persze leülni, rendelni két pengő árát, finom borjuszületet, meg bort, meg tésztát, az könnyebb, mint hamarjában fogni valakit, aki a csehtet kifizeti. — „Dehát miről is van szó, mi történt tulajdonképpen?” — kérdeztük mindnyájan egyszerre, mert ötven voltunk, három férfi és két nő. — „Az kérem, — felelte az öregasszony — hogy — tetszik látni a terrazon azt a magányos hölgyet, aki az imént még az ajtónál állt s most visszaült, mert látta, hogy szemmel tartjuk, csak a pillanatra vár, hogy idebenn el legyünk foglalva annyira, hogy észre ne vegyük, amikor meglóg, mert az bizony abban töri a fejét. Legalább csak tökkáposztát rendelt volna, hát ott ette meg a fene, de egy ilyen finom mezt végigenni, még bort is rendelt — melléje és most elismordálni, mi meg vessünk kezesztet a két pengőre meg a két pengő ötvenre”. — „De honnan sejtik, hogy ez a hölgy nem akar fizetni?” — kérdeztük csodálkozva. — „Jó szemünk van kérem, ismerjük mi már az ilyet, csak ránézünk, tisztában vagyunk vele. Nem tetszett látni hogy főzte azt az urat, dehát ahhoz szebbnek látna lennie, beszélt vele, beszélt, de az ur csak intett és elcsúszott”.

Most már mi is figyelni kezdünk. A nő ült a terrazon, hűvös este volt ezeken a szeptember végi estéknek már foguk van. — Mindenki behúzódott a kocsmába, csak ez a szemmel tartott, bizony tényleg csunyascska, fekete, sovány nő ült odakünn a fekete églatt, reménytelenül. Teltek a percek, sőt a negyedórák, a társaság a jó meleg kocsmában feszülten figyelt, mi is elfelejtettük poharainkat s a bor az üvegben állt az asztalon. Az öregasszony, az összeszaladt pincér, a fiatalasszony csipőre tett kezekkel, a tulaj a schank mellől lesték a nőt. Most már nemcsak izgatottan, de kárörvendően, fennhéjázva és biztossággal, szemmel látható gyönyörűséggel nézték vergődését s csak arra vártak, hogy megmozduljon s lecsapjanak rá. — „S ha mégis fizetés nélkül kísérelne meg elmenni?” — kíváncsisággal a német írót. — „Akkor kérem, egy perc alatt itt a rendőrk” — pattogta a fiatalasszony. — Mintha héjmadarak keringtek volna a leve-

gőben, ahogyan ez a néhány ember ott állt körlehetetlenül, lecsapásra készen, lesben és kárörvendve a szerencsétlen vendég nyomorúságán és a két pengő és ötven fillért megfelve az egész „betérek”-ről, ami a kocsmát három helyiségében nagyon élénk volt. Eltelt egy félóra, mire mi is elhittük, hogy a nővel baj van. Miért ülne különben így egyedül odakünn, ebben a párás hűvösségben olyan sokáig s miért pislogna közben tényleg be az ablakon olyan rémülten, észre kellett vennie, hogy figyelik és elene forr itt valami.

Közben mi találgattuk az ő helyzetét, — ki, s miféle — mérlegeltük, okoskodtunk. Jóindulatúan és cinikusan is, s mert írók voltunk őt közül négyen, a „témáról” beszélünk, ami itt adódik, s ketten közülünk már ebben is bíztak, hogy a témát eladják annak az arrivált írónak akivel a Centrálban volt találkoznunk. De Juci, aki nem volt író, lehtütötte őket, mondván, hogy az az író csak azt

írja meg, amit őnmaga is átél és az üzlet reménytelen.

Mig a levegő odakünn egyre élesebb lett, s az óramutató éjjel felé szaladt, idebenn egyre forróbb lett a hangulat, a nő mellett és a nő ellen; — Juci hirtelen felugrott, kiszaladt és odament a nőhöz. Látszott, hogy katagó, gyors mondatokban tárgyalnak és látszott, a nő arcán a meglepetés. Idebenn dermedt csend és még nagyobb meglepetés. Juci visszajött azzal, hogy vállalja a csehtet. — „Mit mondott a nő?” — A nő azt mondta, hogy tényleg nincs pénze, itt dolgozik a közelben egy divatszalonban, nem kapta meg a hetibérét, szombat este lévén, megígérték, hogy a kifutófiuval utánaküldik a pénzt. Este hétkor beült ide s várt, most már aligha jöhet a kifutó fiu. — Juci azt mondta nekünk, hogy a dolog link, a nő hazudott. — Abban a pillanatban, hogy Juci visszatért, a nő megindult a kijárat felé. A főpincér, a tulajdonosnő és a többiek újból felugráltak, a fiatalasszony csipőre tett kezekkel komiszul kiabált, rikácsolt s az öregasszony is szinte felszabadultan készültek lecsapni a menekülő szánalmas vadra. — Juci megszólalt, hogy a számlát kiegyenlíti. Csalódás, majd guny az arcokon. Már hozzák a számlát, két pengő ötven. — „A hölgy küldi — mondja a fiatalasszony, leplezetlen, éles gunnyal — és tisztelt”.

A német újságíró hevesen kikelt. Juci ellen, hogy jótékonyági anyagot akart itt megjátszani és szégyelje magát, ha alamizsnát akar adni, arra lépten nyomon van alkalom, meg, hogy ez hamis érzékdősség stb. stb. A társaság egy másik tagja csodálta Juci merészességét s igaza volt, mert a nő azt is mondhatta volna, hogy kikérte a gyanúsítást, hogy mernek ilyen ívet feltenni róla és vár valakit. A vita megindult. Talán a nő minden este egy más vendégelőben próbálkozik, talán már napok óta nem evett és gondolta, lesz ami lesz, éppen azért rendelt egy finom menüt, és bort is, ha már, legalább legyen miért. Vagy férfiakra számított, de hogy Jucira nem számított, az biztos. Fel-

vetődött az is, hogy talán ez a két pengő ötven hozta vissza az életbe, talán újból hisz majd az életben, hátha olyan lent volt, hogy ma este a hideg Dunának ment volna. A német újságíró kitarított amellett, hogy Juci izléstelen volt ezzel a jótékony pózzal. Valami igaza neki is volt, a jótékonyaság, sőt a szánalom is elvesztette a hitelét — nem lehet benne hinni többé. Csak a gyökeres változásban lehet hinni. — Minden ilyen gesztusnál kiderül, hogy többé-kevésbé hiábavaló. A társadalomban van a hiba és gyökere megoldás kell és attól olyan messze vagyunk. Juci vétkéztett, hogy őnzó volt, hogy őnmagát akarta megkímélni a továbbiaktól, nem akarta végignézni, hogy a nőt lefogják.

És erről van szó. Már nincs mindenkiben segíteni, de itt-ott még megkímélhetjük magunkat, két pengő erejéig. Tovább már nem megy. Itt Pesten éleket és halálok mulnak ilyen kis összegeken. Egyre kisebb tételekre zsugorodik a vágy és az álom, a pénz után. Egyre kisebb tételekről van szó. Az egész élet olyan vigasztalanul szűk és szegényes, ha valaki egy háromszáz pengős életstándardról beszél, azon már csodálkoznak. Minden túl jó lett egyszerre, túl sok, ami túl van azon, hogy egy cselédszobában meghúzódni, míg az egész lakás ki van adva albérlésbe és ilyenek.

Egy ismerősöm beszél, hogy társaságban sorsjegy-játék jött divatba. Miféle játék ez? Az emberek összeülnek, papírt, ceruzát vesznek elő és számítgatják, ha megütnék a nyereményt, akkor mit fizetnének ki legalább és melyik szegény rokonukon segítenének. — Egy ügyvédhez bejön valaki és nem tud fizetni. A kliens azt ajánlja, hogy játsszanak sorsjegy-játékot, ha nyer, ennyit és ennyit fizet.

— „És van már sorsjegye” — kérdezi az ügyvéd. — „Az még nincs. de majd veszek”. Így él a pesti ember egy főnyeremény reményében, mint az az ismeretlen nő, aki a hideg estében bizonyára gyakran hiába várja a csodát, a kettő ötvenes cseht kiegyenlítését.

sz. c.

Japán repülőgépek Kína fölött

Sanghai, szeptember 28

Pekingben és környékén egyre nő az izgalom a japán harci repülőgépek megismétlődő látogatása miatt. Ezek a repülőgépek állandóan röpcédulákat szórnak szét, amelyekben ígéri, hogy a japán csapatok helyre állítják a rendet és a biztonságot, amelyre Kínának olyan nagy szüksége van.

A kínai kormány nagy aggodalommal tekint a japán repülőgépeknek ezt az ujjajta tevékenységét. Ugy látszik, oka van tartani

attól, hogy a polgári lakosság hajlik a japán biatlásra, mert

Észak-Kína egész területén kihirdették az ostromállapotot.

Diplomáciai körökből eredő hírek szerint a kínai kormány attól tart, hogy Japán Jéhoi és Mandzsuria mintájára Észak-Kínából is független tartományt akar csinálni, amivel teljessé is tenné a hatalmas kínai birodalom feldarabolását. Ez a darabokra tagolt Kína többé már nem kadályozhatná meg a Japán imperiaizmus semmiféle nagyratörő tervét.

Különböző bűnvádi feljelentések során:

Fény derült Lichtmann Aladár kolozsvári bankigazgató „érthetetlen” öngyilkosságára

Kolozsvár, szeptember 28.

A B. L. beszámolt a multhéten Lichtmann Aladár bankigazgató tragikus öngyilkosságáról. Lichtmann mindössze 38 éves volt, igen szép karriert futott be s utóbb a kolozsvári Kishitelbanknak volt az igazgatója. Budapesten ezelőtt tíz évvel zülalt anyagi helyzete miatt már egyszer öngyilkosságot kísérelt meg, azonban az nem sikerült.

A szerencsétlen bankigazgató multheti öngyilkossága után megindult a bankban a rovincsolás és

többmilliósi hiányt derített ki.

Azután egyre-másra jelentkeznek azok, kikkel üzleti összeköttetésé volt Lichtmannnak s emiatt nagyon zürzavaros lett a bankigazgató ügye. Ugyanis egyre nehezebb kibogozni azokat a szálatokat, melyek üzleti és bankigazgatói működését fűzik össze s melyek mind súlyosabbá teszik azt a pénzügyi hátteret, mely az öngyilkossággal végződött tragédia mögött húzódik meg.

Utóbb többek között dr. Biró Borbála orvosnő jelentkezett igen súlyos követeléssel. Az orvosnő nemrégiben, alig pár nappal a bankigazgató öngyilkossága előtt

kétszáz ezer lejt helyezett el letétképpen a Kishitelbanknál. Lichtmann halála

után nyomban fel akarta venni a bankból a pénzt, azonban az igazgatóság megtagadta a kétszáz ezer lejt visszafizetését.

Erre Biró Borbála bűnvádi feljelentést tett az ügyvédségen a bank ellen. Dr. Nistor ügyvédje kérésére a bíróság elrendelte a bűnügyi zárlatot s azt még a mult hét csütörtökjén foganatosították is.

Utóbb dr. Nistor bűnvádi feljelentést tett a bank egyik tisztviselője ellen is család miatt. Ugyanis a letét elismerésül szolgáló banklevélen Klärmannt tisztviselő aláírása is szerepel. A bank igazgatósága pedig azt állítja, hogy Klärmannek nem volt joga aláírni a kétszáz ezer lejt letétről szóló banklevelet.

Igen érdekes adatok kerültek még napvilágra a Lichtmann öngyilkosságával kapcsolatban, melyek fényt vetnek az igazgató tragédiájára. Egy ismert kolozsvári nagykereskedő férjhez akarta adni leányát, s az esküvő előtt felkereste a Kishitelbankot, hogy az ott elhelyezett több mint egymillió lejt fizesse ki neki, mert ebből akarta kiházasítani leányát. Lichtmann ezt a horribilis összeget nem tudta azonnal kifizetni s így határidő tűzték ki a kifizetésre. Azonban a határidő lejárt s Lichtmann akkor sem tudott eleget tenni kötelezettségének, kétségbeesve futko-

sott fűhöz-fához, majd a halálba menekült.

Lichtmann magánéletéről is kellemetlen adatok kerültek felszínre.

Kisült, hogy egyösszegben husz-huszonötezer lejt usztak el bárnőknél s egy-egy pezsgős éjszaka után tízezreket fizetett ki az igazgató ur. Ilyen körülmények között természetes volt az anyagi bukás, mely milliósi hiányokba sodorta a Kishitelbankot, igazgatóját pedig a halálba kergette.

Aradon is tilos a fasisztus ellen harcolni

Arad, szeptember 28

Beszámolt a B. L. arról az antifasiszta mozgalomról, amely Aradon indult meg. A legújabb jelentések szerint az aradi rendőrség erőlyes lépéseket foganatosított a mozgalom letörése céljából, így az antifasiszta mozgalom ismertebb vezetőinek lakásán házkutatást tartott, rengeteg röpiratot elköszött. Sőt annyira is ment a tulbuzgalom, hogy egy ismert aradi urilányt, névszerint Szigei Magdát őrizetbe is vették, de később szabadlábra helyezték. A rendőrség a házkutatások és röpiratok elköszása után is folytatta az antifasiszta mozgalom elleni hajszeját.

— Mindazon mérgezési esetek leközdésénél, melyeket romlott éle miszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata fontos segédeszköz képez. Híres orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a Ferenc József víz többek közt álommérgezésnél, mint specifikus ellen-szer kitűnően beválk.

Élesedik a cseh — tót ellentét

Pága, szeptember 28.

A csehek és az autonómiára törekedő tótok között egyre élesedik a hangulat és mélyül az ellentét.

A tót néppárt kedden hivatalosan értesítette a csehszlovák nemzeti tanácsot, hogy kilép ebből a testületből, mert nem tűrheti el, hogy a tanácsban benne levő többi párt állandóan hazaárulással vádolja a tótokat.

A csehszlovák nemzeti tanácsban eddig az összes csehszlovákiai pártok benne voltak. A tót néppárt kilépése most kellemetlen helyzetbe hozza a kormányt. Egyébként a tót néppárt kiküldöttjei kedden megjelentek a Felvidék Országos Hivatalában is és ünnepelesen tiltakoztak a tótok harcos lapjának, a Slováknek a betiltása ellen.

A brassói vendégiparosok panaszaival és követeléseivel

Memorandum a kormányhoz

Brassó, szeptember 28.

A vendégiparosok memorandumot készítettek, amelyet feltesztetnek a kormányhoz és amelyben feltárják összes sérelmeiket.

A nagyfontosságú határozatokat tulajdonképpen a Nagyváradon megtartott országos vendégipari kongresszus határozataira támaszkodva hozták meg. Tegnap este a Lópiac-téren levő Schneide-Zwinger-féle vendéglőben Bugl Viktor elnökletével gyűlést tartottak a brassói vendégiparosok és korcsmárosok. A gyűlésen Bugl elnök és Domaretsky József titkár beszámoltak a nagyváradai kongresszus lezárásának részleteiről. Hosszas vita után a brassói gyűlés az alábbi határozati javaslatot fogadta el:

A brassói vendégipari munkaadók az ország többi vendéglőseivel a legélesebben tiltakoznak az ellen a törvényjavaslat ellen, amely a gyümölcspárlatokat is monopolizálni akarja. Mert amennyiben ezt keresztülhatják, egy szép napon a bor és a termékek és eladók teljesen kiszorítják a kereseti lehetőségekből és ahelyett, hogy az italokat olcsóbbá lehetne tenni, csak az állam vágja zsebre a hasznot a termékek, eladók és fogyasztók hátrányára.

Követelik az összes monopolizált szeszemlék illetékének leszállítását, mert a teketeszes gyártása csak addig rentábilis, amíg a szeszemléket a jelenlegi horribilis illetékek nyomják. Amíg a taksa leszállítás meg nem történik, a teketeszest sem lehet kiirtani.

Határozatukban a vendégiparosok megállapítják, hogy a sör is azért olyan drága, mert túl magas illetéket vetettek ki rá. Ezért követelik a jelenlegi 3 lej 50 banis illetéknek 2 lejre való leszállítását. Ebben az esetben a sör megolcsúrna, a fogyasztás rohamosan nőne, ami nemcsak a sörpararra, de a mezőgazdaságra nézve is kedvező hatással volna.

Az italmérési engedélyeket három kategóriába osszák be a következő normák szerint:

1. Mindennemű monopolizált szeszemlék korlátlan mértékben való detail kiértékelése. Ilyen engedéllyel rendelkezhetnek a korcsmák, éttermek, mulatók stb.

2. Korlátolt mennyiségben való detail kiértékelés, amelyek kategóriájába tartoznak a kávéházak, teakimérések, cukrászdák, büffek stb.

3. Zárt kimérési engedély fűszerüzletek és hasonló kereskedelmi vállalatok számára, amelyek csak zárt palackokban árulhatnak ki szeszemléket.

A termelőknek tiltsák meg, hogy tiz liternél kisebb mennyiségben árulhassák termelvényeiket és kötelezzék őket, hogy a termelés után fizetett adókon kívül az italmérési engedély illetékeit is megfizessék. Ugyanakkor kötelezzék őket a záróra betartására, akárcsak a többi üzletet, tekintve, hogy ezek a termelők is rendezes kereskedelmet üznek.

A falvakon a régi italmérési engedélyeket tekintsek szerzett jogoknak és azokra közösségi taksát vessenek ki, amely azonban semmilyen körülmények között se haladja meg az évi 5000 lejt. Az ugynevezett szesz-italmérési engedélyeket, amelyek fűrdőhelyeknek adnak, városokban is adják ki. Az italmérési engedélyek számát pedig az új törvényben a lakosság arányszámának megfelelően szabá-

lyozzák. Városokban minden 800 lakóra egy engedély és amíg a jelenleg forgalomban levő italmérési engedélyek számát ennek megfelelően nem arányosítják, újabb italmérési engedélyeket semmilyen protekció alapján se adjanak ki.

Követelik, hogy csak annak adjanak ki italmérési engedélyt, aki beigazolja, hogy a szakmában felszabadult segéd, vagy legkevesebb három évig tevékenykedett benne. Ebben az esetben ez az iparág is a szakképzettség kötelezettségét vonná maga után.

Ezután a határozat foglalkozik a záróra kérdésével, amelynek rendezését olyan értelemben kívánják, ahogy azt néhány héttel ezelőtt Szabó Béni képviselő részletesen előterjesztette a kormánynak.

Az egyenlő elbánás elvére való hivatkozással követelik, hogy a klubokat is kötelezzék az italmérési taksák megfizetésére. Ezzel egyidejűleg pedig a többi italmérési engedélyek illetékét szállítsák le legkevesebb ötszáz lejre és a lokál nagyságának megfelelően emeljék az illetéket, de semmi esetre se hagyják meg a jelen-

legi horribilisan magas ötezer lejes illetéket.

Az italmérőknek egyik legsúlyosabb sérelmük, hogy az italmérési illetékeket nemfizető fűszereknek és gyógyszeráraknak is megengedik a monopolizált alkohol elárúsítását. Követelik, hogy azonnal vonják vissza a monopol vezérigazgatóság idevonatkozó rendeletét, amely jelentős jövedelemtől fosztja meg a nagy illetékeket fizető italmérőket.

Ezenkívül határozatukban foglalkoznak az ugynevezett szerzői díjakkal, melyek a vendéglőkben alkalmazott zenészeket sújtja.

A brassói vendéglőseket, miután a fentebb követeléseket magukévá tették, elhatározták, hogy a javaslat elfogadásáról értesítik a vendégipari munkaadók központját, amely memorandum formájában Bukarestbe terjeszti a kormány elé a vendégiparosok sérelmét.

Az egész mozgalom megszervezésében a brassói vendégiparosoknak rendkívül nagy szerepük volt, mert a nagyváradai kongresszuson elfogadott határozatok javarészt is a brassói delegátusok terjesztették elő.

A Hitler-rajongó brassói patikus leszurt egy rendőrt

Hermescher Viktor gyógyszerészt letartóztatták és átkísérték az ügyészségre

Brassó, szeptember 28.

Botrányos verekedés és késelés történt tegnap éjszaka Brassóban. A verekedés központjában Hermescher Viktor brassói gyógyszerész áll, akiről köztudomású, hogy nem először virtuskodott.

A rendőrségi jelentés szerint Hermescher az éjszaka kocsin ment haza. Miután lakásához ért, egyszerűen megtámadta a kocsinak a járandóság kifizetését. A konfliktusból heves vita támadt. A gyógyszerész éktelenül átkozódott. A zajra a sarkon szolgálatot teljesítő Groza közrendőr is figyelmes lett.

Odament a kocsihoz, hogy kibékítse az éjszakában lármázó feleket. A kocsi elpanaszolta a rendőrnek, hogy a vendég nem akar fizetni. A rendőr felszólította, a gyógyszerészt, hogy fizesse ki a kocsi járandóságát.

Hermescher azonban ehelyett elcárította a kését és rávetette magát a rend-

őrré.

Mielőtt még a rendőr védekezhetett volna,

az izága verekedő késével átszurta a rendőr tarkóját, amelyből hatalmas mennyiségű vér.

Nemsokára segítség is érkezett és így a késes hadonász Hermescher sikerült lefogni. Beszállították a rendőrségre, ahol előzetes letartóztatásba helyezték, ugyanakkor pedig hatóság elleni erőszak és súlyos testisértés miatt bünvádi eljárás indult ellene.

A kötelezőtelteljesítés közben megsebesült rendőr kórházi ápolás alá vették. Hermescher kése hatalmas sebet ejtett a nyakán.

Az ügyet a delikvenssel együtt áttették az ügyészségre, ahol tovább folyik a vizsgálat az ügyben. Hermescher egyébként Hitler egyik legfanatikusabb brassói híve.

HELYSZINI BRASSÓI SZEMLE

Érettségiznek a fiúk

Brassó, szeptember 28.

Arról van szó, hogy egy júniusi reggelen a Fleischmann elfelejtette reklamálni a köszönést. A Fleischmann nagy darab ember volt, bikanyaku és nyolcadikos. És a Fleischmann általában, minden reggel hét órakor megjelent a gimnázium előtt, a két vaskerítés tövére és reklamálni kezdte a köszönéseket. — Te ki fia vagy? — kérdezett meg minden alsóst — és mért nem köszönsz nekem? — kérdezte még. A szellemi nagyság a kiválasztott felsőbbé, a tisztelni muszáj parancsnoka volt Fleischmann minden reggel. És egyszerre nem reklamált. Ellenben fekete ruhát vett fel és ragyogó inget és ragyogó cipőt. És nekem két szép folt volt a nadrágomon és több szép folt volt a cipőmön és még több szép folt volt a könyökömön, és éppen akkor mentem az ötödikbe és pótvizsga nélkül mentem az ötödikbe — ez újság volt — és éppen szomorú voltam — ez nem volt újság — mert az Almási a fegyverraktáros megsemmisítette a töltőtoll üzletet. És akkor tessék elképzelni, jött a Fleischmann és nem reklamált. Ellenben a Fleischmann érettségizni ment és ennek folytán holnapután már kutyafejű botot vehetett, és ha nem akart, akár nem is kellett köszönni Tyukinak, akit mi kocsinak hívtunk — és aki földrajzt tanított. Ezért volt irigylendő a Fleischmann és még azért, mert az érettségi után szabad volt lányokkal járni az utcán, míg nekem nem volt szabad lányokkal járni, mert én még csak ötödikbe mentem és az iskolába tiltotta a lenyokkal való barátkozást és az anyám olyanféleképpen beszélt, hogy tanulj te disznó, majd adok én neked és a mindmáig imádott édes nemédesmamája odanyilatkozott, hogy mit akar az a taknyos veled, te pocok?

Ennek folytán az érettségi jóideig valami nagyon nagy szépség volt előttem és valamikor nagyon szép nagyság volt előttem, nagy és szép, nagyobb mint a nap, amikor apuka végre még is kölesün kapott a tandíjra.

Azóta aztán a Fleischmann ledoktorált, szürke lett és hasas és alázatos. Falusi kör-

orvos lett a Fleischmann azóta és azóta én is átesem azon a szivdobogató gyönyörűségen, ami az érettségi. Igaz nem volt rajtam ragyogó ruha — azt hiszem, ilyen ruhanemű nem is lesz soha nekem, nem nekem való — ellenben átmentem én is, mint a Fleischmann, igaz, csak másodsorra és az is igaz, hogy azért engedtek át, mert fájt a fogam és fel volt dagadva a potám és sajnáltak, azt hiszem.

Átmentem az érettségim, de kiderült rendre, hogy nem is olyan boldogság az a vizsga, mert csak szomorúság történt azután mindig, mert nemsokára meghalt az apám s akkor az anyám, meg a rokonok azt mondták: Na fia, te vagy a legnagyobb, aztán jóideig körmöltem — és fuji de kicsiny voltam — egy barna irodában és a barna menzán éheztem és most itt vagyok és elmondhatom: megcsalnak.

Megcsalt az érettségi, amitől sokat vártam és megcsalt az élet, amitől nagyon keveset vártam, de még kevesebbet kaptam, mert hát szegény embernek a szerelem is bánat, hát még mennyire keserves és küzködés az élet maga, ami nagyoknak, meg jólszületetteknek készült és nem magamfajta nincstelének.

És mindezeket most azért mondom el, mert Brassóban most érettségiznek a fiúk és drukolnak és félnek és nem alusznak, azért, hogy vajjon, igen? És ezek a fiúk meg lányok is, elhozták a kiskereskedő apjuktól, meg földmivelő apjuktól, meg özvegy anyjuktól az 1500 meg 2000 lejezt, hogy legyen

érettségizának. És a kiskereskedő apjuk, meg földmivelő apjuk, meg özvegy anyjuk szívesen adta a pénzt, mert, hogy azt mondta mindegyikük: egy pár fazék lisztet kevesebb kenyeret, egy pár harapással kevesebb falást eszünk, csak, hogy elmondhassuk: érettségizett a mi fiunk, vagy a mi lányunk.

Nahát azért mondom mindezeket, mert megakarom kérdezni: tessék mondani Niedermann néni, meg Boldizsár bácsi, hát szabad volt? Ennyi pénzt ki tudja honnan odaadni a fiunak, meg a lánynak, az érettségire?

Hát nem tudják Önök, hogy numerusz klauzusz? Hogy zsidó verés? Hogy magyar verés? Hogy zsidó, magyar, mindenféle szegény verés? Hát nem tudják Önök, hogy nálunk, aki életrevaló, az sikkaszt, aki elkésredett az betör, aki megundorodott, az röpeczik, mert nincs más választása? Hát nem tudják Önök, hogy tizenkilenc éve és ötvennyolcnapja elföldeltették velünk a nyugodt életlehetőséget, a becsületes munkát, a célt, a hitet? Hát nem tudják Önök, hogy...? Tudják, Tudják, tudják, tudják. Tudják és... itt van a bünyük, mert tudják és azt mondják: hátha?... Hátha éppen az én leányom? Hátha éppen az én fiam? Hátha megbukik a kormány? Hátha megbukik Hitler? Hátha nem bukik meg Hitler?

Hát én megnyugtathatom Önöket, megbukhat a kormány és nem bukhat a kormány, megbukhat Hitler és maradhat Hitler, átmehet az Ön lánya és elvágódhatik az Ön fia, nem jön rendbe Ön sehogy... Sehogy nem jön Ön rendbe. Ön nem jön rendbe sehogy. Kihullhat a haza Önnek és kihullhat a foga Önnek, és elfogyhat Ön a várakozástól és mégis sehogy. Azért sehogy, mert így él. Mert így remél. Mert így tervez. Mert így vár. Mert vár, igen.

Nem érettségi kell, kérem szépen. Valamit egyéb kellene. Nem szabad megmondani, hogy mi kellene. Salamon Ernő

Miklós herceg látogatása a brassói repülőgyárban

Brassó, szeptember 28.

A Szinájában tartott királynapi Brassót is népszerű tették.

Szerdán délután három órakor Szinájából Brassóba érkezett Miklós herceg. A királyi herceg, aki előre bejelentette érkezését, egyenesen az IAR repülőgyár telepére hajtott, ahol már vártak a brassói polgári és katonai hatóságok fejei: Florescu tábornok hadtestparancsnok, Cuteanu György vármegyei prefektus, Voicu Cornél dr. polgármester, Voina ezredes rendőrkészor, valamint a garnizon összes repülőtisztjei és a repülőgyár vezető tisztviselői.

Miklós herceget hivatalos fogadtatásban részesítették. Az üdvözlő beszédek elhangzásával a herceg megtekintette a repülőgyárat, majd a program lebonyolítása után, mintegy négyóra felé, repülőgépre ült és Bukarestbe repült. A gépet Opris kapitány vezette, aki, tudvalevőleg, végigkísérte európai repülőútján Miklós herceget.

Megvételre keresek

1 ruhaszekrényt, 1 asztalt, 4 hajlított széket, 1 konyhaszekrényt, 1 konyhasztalt és 2 hokkerlőt. Ajánlatokat „Kedvező alkalmi vétel” jelíggel a kiadóba kérek

Csak péntekig fut nagy sikerrel SYLVIA SIDNEY drámája

„PILLANGÓ KISASSZONY”

Puccini operája nyomán

JÖN! BORIS KARLOF legizgalmasabb filmonumentuma

Dzsingisz khán kardja

LUX-MOZGÓ

Rendőrvizsga Brassóban

Brassó, szeptember 28

Az új közigazgatási törvény, mint ismeretes, az összes rendőrségi alkalmazottakat vizsgára kötelezte. Erdély különböző városaiban már hetek óta folynak a vizsgák és szerdán került Brassóra a sor. Szerdán reggel Brassóba érkezett Crislescu Eugen, a bukaresti állambiztonsági hivatal alvezérigazgatója, Medrea Florian a kolozsvári székely tartományi szigorú és állambiztonsági hivatal vezérfelügyelője és vezetője, továbbá Farcăşanu Alexandru dr. kolozsvári helyettes szigorú vezérfelügyelő. A hármas bizottságot a belügyminisztérium delegálta a rendőrségi vizsgák megejtésére.

Az eredeti utasításoknak megfelelően a brassói rendőrségen tettek vizsgát Csikszereda, Segesvár, Sepsiszentgyörgy, Udvarhely és Brassó rendőrségeinek alkalmazottai. A brassói rendőrségtől összesen 12 komiszárt, alkomiszárt és detektívet utaltak vizsgára. A különböző megyékből negyvenötven vesznek részt a vizsgákon. A vizsgázató bizottságokban a különböző rendőrségek főnökei is helyet foglalnak.

Értesüléseink szerint a vizsgák, amelyek szerdán délelőtt zajlottak le, meglehetősen jól sikerültek és a vizsgára jelentkezők nagy hányada átment. A végleges eredményt egyelőre nem lehet tudni és az bármilyen is legyen, nem mérvadó arra nézve, hogy a rendőrségi alkalmazottak megmaradhatnak-e hivatalukban, vagy nem.

A helyzetet ugyanis az, hogy a tegnapi vizsga mindössze csak felvételi volt az elméleti vizsgákhoz, amelyeket Bukarestben fognak megtartani. Azok tehát, akik ezen a felvételi vizsgán megbuknak, nem mehetnek további vizsgára.

Zsidó istentiszteletek

Az izraelita hitközség közli, hogy a jomkipური istentiszteleteket az Árvaház utcai zsinagógában a következő időrendben tartják: Kol-Nidre: 29-én, pénteken este 6 óra 15 perckor. Reggeli istentisztelet „Jomkippur” napján, szombaton reggel 7 órakor. Hazkarah — Halottak emlékezete délelőtt 11 órakor.

A bukaresti CFR városunkban

Rég nem látott szenzációban lesz része a futballsportot kedvelő közönségnek vasárnap. A bukaresti CFR jön hozzánk, amely a legnagyobb egyesületek közé tartozik Romániában. Játékosai szakszerű vezetést mellett az elmúlt szezonban a legeszebb eredményeket érték el a bukaresti vezető egyesületek közül. Így a budapesti Elektromost 4:3, a BSzKRT 5:2, a nemzeti bajnokságot az aradi MIE-t 1:0 arányban legyőzte és a Ferencvároshoz verő Ripensianál eldöntetlenül ért el. Nagy teljesítménynek számít az is, hogy a komoly játékerőt képviselő Újpest—Bocskai kombinálttól 3:2 arányban kapott ki.

Vasárnapi sportprogram

Olympia-pálya:

Délelőtt 10 órakor Brasovia—Olympia ifj. csapata.

Délután 1 órakor Brasovia—Suburbui kombinált.

Délután fél 3 órakor Olympia I.—Suburbui I. I. oszt. bajnoki.

Délután 4 órakor a bukaresti C. F. R.—Brasovia, nemzeti bajnokságért.

I. A. R.-pálya:

Délelőtt fél 9 órakor I. A. R. I.—Ivria I. oszt. bajnoki.

Délelőtt negyed 11 órakor A. C. F. R.—Gloria I. oszt. bajnoki.

Délelőtt 12 órakor Spárta—Soimi II. oszt. bajnoki.

A brassói bíróságtól október 1-én délelőtt fél 10 órakor tartja ezévi rendes közgyűlést, melyre kéri összes tagjainak megjelenését. A gyűlést a tanácsház nagy termében tartják.

A brassói cserkészek Zernesten mutatkoznak be, ahol a Zernesti S. C. ellen játszanak a II. oszt. bajnokságért.

Én és a császár

(Sajtóbemutató az Astra mozgóban)

Az európai filmgyártásnak ma tagadhatatlanul legfinomabb és legszellemesebb komikus Vlasta Burián, a cseh származású színész, aki első filmjével az „Álmarsall”-al meghódította a világot és nevét híressé tette. Vlasta Buriánnak ez a második filmje. Címe hangzatos és mindent megmond: „Én és a császár”. Végig szellemes, könnyekig kacagtató, mély szatírával tele film, amelyet rég nem láthattunk. Vlasta Burián képességeinek csúcspontján feledhetetlen alakítást nyújt. A darab egy meseország figuráit tárja a néző elé. A császár, a környezet, minden fonák-ságával, az udvar humorra, amelyet egykor szigorúan büntettek volna, de amely ma mint a múlt egy feledhetetlen darabja él az emberek tudatában, mint komikum és kacagtató szellemesség. Vlasta Burián partnere Gretl Theimer, a női ház minden kellékével felszerelve harmonikusan egészíti ki ezt a mulatságos filmet, mely a világláger nevet nyerte el a filmek versenyében. A pompás filmaikot az Astra-mozgó mutatja be Brassó közönségének.

Nyilvános árlejtések

Brassó, szeptember 28

Brassó város utvezérigazgatósága szeptember 29-én délelőtt 11 órakor a vármegye prefekturáján nyilvános árlejtést tart a következő munkálatok elvégzésére:

1. A Keresztényfalva—Volkány—Feketehalom—Holtvénny és Földvár között húzódó vármegyei út 420 köbméter kavicsal való ellátására. A szállítmány értéke 41 ezer lej, a leszállítási időpont a szerződés aláírása után számított 30 nap.

2. A Vledény—Szunyogszék és Újfalu között húzódó vármegyei út 460 köbméter kavics és 60 köbméter tört kövel való ellátása. A szállítmány értéke 109600 lej. Leszállítási időpont a szerződés aláírása után számított 30 nap.

3. A Rozsnyó—Zernest és Volkány—Ótőhán között húzódó vármegyei út 1190 köbméter kavicsal való ellátása. A szállítmány értéke 142500 lej, a leszállítási időpontja pedig a szerződés aláírása után számított 45 nap.

4. Az Újtőhán és Szohodol között húzódó vármegyei út 400 köbméter kavicsal való ellátása. A szállítmány értéke 56 ezer lej, a leszállítási időpontja a szerződés aláírása után számított 30 nap.

5. A Szászhermány—Botfalva—Holtvénny—Újfalu és Krizba között húzódó megyei út 1450 köbméter kavicsal való ellátása. A szállítmány értéke 176.100 lej a leszállítás időpontja a szerződés aláírása után számított két hónap.

Hosszafalu község elöljárósága 1933 október 2-án a község háza épületében nyilvános árverést tart, amelyen a Hegyes erdőben le-

Tel. 564

Astra-Mozgó

BRASSÓ

Bombasiker!

Szeptember 28.-tól, CSÜTÖRTÖKTŐL

Világláger!

ÉN ÉS A CSÁSZÁR

Főszerepben:

Vlasta Burian, Gretl Theimer, Werner Fütterer

Vlasta Buriánnak, a híres cseh komikusnak második hatalmas filmalkotása. Első volt az „Álmarsall”, amelynek világsikere volt. Ez a film még hatalmasabb sláger. — Színész talentumának teljességét juttatja érvényre Vlasta Burian, míg Gretl Theimer bájának és kedvességének teljes pompájában ragyog. Egy meseország figurái vonulnak fel telve pajzánsággal, jókedvvel. Tarka keletben lájuk a mulatságosabbnál mulatságosabb jeleneteket, kísérve a közönség hangos jókedvétől.

kiadta az utasítást a szálló személyzetének, hogy fián kívül senkit se eresszenek hozzá, mert négyszemközt akar beszélgetni az aszturiai herceggel.

Az exkirály bizalmi embere a szálló halljában várta az aszturiai herceg megérkezését. Mindez a legnagyobb titokban történt s csak a legszűkebb család tudott a készülő kibékülésről.

Délután egyenegyed hatkor megérkezett autótaxi az aszturiai herceg is.

Szemmel láthatólag idegesítette őt a találkozás. Ezuttal első ízben jelent meg egyedül a párisi utcákon, ahol

mostanáig mindig csak feleségével karanfoga látták.

A lapok állandóan úgy írnak róla, mint a legfigyelmesebb férjről, aki soha egy pillanatra sem hagyja egyedül feleségét. A szálló halljában az exkirály bizalmi embere fogadta a volt trónörökös és vezette őt a lakosztályba, amelynek szalonnájában édesapja már türelmetlenül várt rá. Hogy mit beszéltek egymás között Alfonz és fia, arról hiteles információ nem szivárgott a nyilvánosság elé, tény azonban, hogy

az aszturiai herceg feldult állapotban ugyan, de azért örömtől sugárzó arcúlag hagyta el édesapja lakosztályát és Alfonz sem tudta titkolni izalmát, amikor elegáns autójába beszállt.

Az apa és fia közötti békakötést még ezen a héten

az anya és fia közötti találkozás fogja követni.

Ha ez is megtörténik, úgy az aszturiai herceg házasságát többé nem tekintik majd messzianusznak

s a fiatal asszony, az amerikai titelpényes leánya, már a legközelebb jövőben egyenrangú tagja lesz az exkirály családjának.

A beavatottak azt süttögték, hogy a kibékülés a fiút boldogabbá tette, mint a szüleit.

Betörés a Luther-sörcearnokban

Az éjszaka folyamán ismeretlen tettesek betörték a Főtéren levő Luther-sörcearnokba. A betörők feltörték a pénzes fiókot és onnan mintegy huszezer le készpénzt loptak el. A rendőrség a betörés ügyében megindította a nyomozást.

Primăria Municipiului Braşov

No. 24.852—1933

Serv. Economic.

ARLEJTESI HIRDETMEŒY

A Rózsátér 3 szám alatti „Barcasági udvarnak” (Régi Koronának) nevezett pen-déglő és szállodának 3 évre való bérbeadás céljából f. é. október 18-án d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban nyilvános árlejtés, lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni a hivatalos lap 127-1931 számában kihirdetett általános szabályok alkalmazásával.

A helyiség udvar és istálló nélkül lesz bérbeadva.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági ügyosztályában tekinthetők be.

Brassó, 1933 szeptember 25

p. Primar:
Dr. Polony mp.

p. Secretar General
Dr. St. Popovici mp.

Zárt ajtók mögött, izgatott tárgyalások után békült ki fiával a spanyol exkirály

A száműzött királyi család teljesjogu tagjának tekinti a dél-amerikai ültetvényes leányát — Az apa és fia kibékülésének érdekes külsőségei és elhallgatott titkai

Páris, szeptember 28.

Röviden már jelentettük, hogy Alfonz spanyol exkirály kibékült fiával, az aszturiai herceggel, a spanyol extrónörökös-sel. Mint még emlékeztetés, az exkirály akkor szakított fiával, amikor az aszturiai herceg szívének parancsára hallgatva, családja akarata ellenére Spajzbán feleségül vette Senor a Edelmira Sandeprot, egy délamerikai ültetvényes leányát.

Az extrónörökös a véletlen hozta össze későbbi feleségével. Első látásra beleszeretett a csinos, temperamentumos leányba, aki viszonzta is érzelmeit. Hiába fenyegették az aszturiai herceget, sem szü-

lői szigorral, sem más fenyegetésekkel nem tudták szándékának megmáskítására bírni és a házasság létrejött. A fiatal pár kezdetben nagyon boldog volt.

A mézesheketet Párisban töltötték és onnan kapta a spanyol exkirály az első békeajánlatot fiától.

Az aszturiai herceg egyik bizalmi emberét küldte el apjához azzal az üzenettel, hogy szeretne kibékülni.

Az exkirály elvben maga is a béke mellett volt,

ő is megnevezte bizalmi emberét, aki azután érintkezésbe lépett az extrónörökös megbízottjával.

A tárgyalások sokáig húzódtak, míg végre sikerült olyan formulát találni, amely az apát és a fiát is kielégítette. Az elmu't szombaton Alfonz fontaineblai kastélyából telefonon rendelt nagyobb lakosztályt az egyik előkelő párisi szállóban. Pontban öt órakor délután az exkirály autója megállott a Rue Rivoliban lévő szálló kapuja előtt. Alfonz kiugrott az autóból, belépett a szállóba, ahol az igazgató már várt rá és a lefogalt apartement szalonnájába vezette. Alfonz azután

Jön:

1933 október 4.

TÁNASE ÉS TÁRSULATA

Színre kerül: CĂRĂBUŞUL CĂNTĂ

című revü, 2 felvonásban, 32 képben 60 ballerina — Híres táncosnők és akrobaták. 16 gőrl — Legpompásabb díszetek — Párisi kosztümök. — Könnyekig fog kacagni Bukarest legnagyobb sikere

Sorozatos tanukihallgatások a Lűbbe-ügyben

A fővádott különös viselkedése nem változott

Lipce, szeptember 28.

A mai tárgyalás előtt az a hír van elterjedve, hogy a tárgyalás elnöke tegnap délután engedelmet adott két külföldi újságnak arra, hogy a fogházban meglátogassák Lűbbét. A hír igaznak bizonyult. Az első a tárgyalás megkezdése előtt bejelentette, hogy két újságíró meglátogatta Lűbbét és bíróság úgy döntött, hogy a két látogatót perben tanuként fogja kihallgatni. Az első újságíró, aki a bíróság elé áll, Stockholmi és Soedermannak hívják. Mielőtt a kihallgatására kerülne a sor, az újságírók Lűbbéhez fordulva így szól:

Hallom, tegnap ezekkel az urakkal önken elbeszélgett. Remélem, ma a bíróság előtt is értelmesebben fog beszélni. Lűbbe halkán válaszol:

Igen, beszélni fogok!

Ezután a svéd újságíró beszámol a látogatásról. Azért tartotta szükségesnek, hogy a bírósággal szemben és négyesemközt beszéljen fogollyal, mert a külföldi sajtóban az a hír terjedt, hogy Lűbbét éjszakánként a fogházban ostromlva verik és injekciózzák.

Ezek az injekciók teszik, hogy a vádlott a tárgyalás során apatikus. Ő ezzel szemben arról győződött meg, hogy Lűbbe-val a fogházban jobban bántanak, mint a többi négy vádlottal. Mikor a tanu azt kérdezte a vádlottól, hogy verik-e a fogházban, a vádlott megtagadta, hogy a fogházban ilyen kegyetlenkedést és bizsitosítást, hogy neki sem bántalmazza.

Ezután — folytatja a tanu — levette ruháját Lűbbe és meztelen felső testét mutatta, melyen ütéseknél nyoma sincs. Annyit megkonstatált a tanu, hogy Lűbbe nagyon van soványodva. Elmondja továbbá, hogy a vádlott testén olyan gyanús foltokat sem látott, amelyek kokain-mérgezésről származhatnának. Lűbbe azt is tagadja, mintha a fogházban idegen tisztviselők látogatnák meg, hogy arról sem akar tudni, hogy a neki adott ételtől rosszul lenne.

Ezután Lueger amszterdami újságíró vall, hogy szintén Lűbbe egyoldalú ember benyomását keltette előtte. A feltett kérdéseire csak „igen”-nel és „nem”-mel válaszol.

A két újságíró kihallgatása után Heizig rendőrtiszt jelentését hallgatja meg a bíróság, aki elmondja, hogy mikor Lűbbe első alkalommal vallott, folyékonyan és szinte észrevétlenül mondotta el a gyújtogatásokat. Rá vádlott akkor a fanatizált ember benyomását keltette. Általában, ha Lűbbe úgy éreztette, hogy a közszereplés középpontjában áll, mindig beszédre volt.

Elnök: (Lűbbehez): Na, most az egyszerűen megint hős és beszéljen.

Lűbbe a barátságos felszólításra sem reagál, hanem hallgat.

Zierbens rendőrtiszt lép ezután a bíróság elé és elmondja, hogy Lűbbe a nyomozás során erősen érdeklődött ügye fordulatai iránt. Állandóan javított a jegyzőkönyvet és egyik alkalommal kommunista jellegű beszédet mondott és azt követelte, hogy ezt a beszédet vegyék jegyzőkönyvbe. A rendőrtiszt szerint Lűbbe nagyszerűen számol és rajzol a nyomozás során nem egy ügyes vázlatot rajzolt a bírói gyűlés épületéről és arról a terepről, amelyen a gyújtogatást előkészítették.

Dimitroff bolgár vádlott itt azt a kérdést teszi az elnökhöz, hogy Lűbbe kihallgatásai alkalmával jelen volt-e a holland tolmács. A rendőrtiszt azt válaszolja, hogy tolmácsra nem volt szükség, mert Lűbbe tudtán nyeltem, hogy ki lehetett hallgatni.

Dimitroff: A legkisebb vizsgálati cselekménynél is ötven hivatalos személy van jelen. Miért nem volt egy ilyen fontos aktusnál még a tolmács sem jelen?

Elnök: Már kétszer hallottuk az ön kérdését. Nem akarom harmadszor is hallani. A gyűlés tudomásul, hogy Lűbbe tudtán nyeltem és ezért nem kell tolmács.

Morooszký rendőrtiszt a következő tanu, aki elmondja, hogy a munkanélküliek között Lűbbe több alkalommal kijelentette, hogy valamilyen gyújtogatással fel kellene rázni a munkásságot. Lűbbe ezt a tervet nagyon jó-nak tartotta. A munkanélküli segélyek kifizetésénél is hasonlóképpen nyilatkozott. Utalták azt is, amikor Lűbbe azt mondta, hogy a rohamoszlágosokat benzinnel le kellene önteni és valamennyit felgyújtani.

Egy angol légiraj sorozatos szerencsétlensége Mégsem olyan biztos még az a repülés

London, szeptember 28.

A skóciai hadgyakorlatokról visszatérő légi-flottát súlyos szerencsétlenség érte, amely két repülőgépet a teljes megsemmisítéséig, egynek az eltűnését és nyolcnak a súlyos megrongálódását vonja maga után.

A London felé tartó és közel száz gépből álló flotta North Humberland fölött sűrű ködbe került, amelyben az egységes portban való előrehaladás részben lehetetlenné, részben nagyon veszélyessé vált, mert minden pillanatban összeütközés történhetett. Az egyik gépen robbanás is történt.

A gép aljára felszerelt bomba robbant fel és valószínűleg részre szaggatta a gépet és a rajta ülő pilótát, valamint a megfigyelőt.

Egy másik gép kényszerleszállást végzett, de ez is szerencsétlenül járt. A sűrű ködben nem tudta megválasztani a megfelelő terepet, a földbe furódott és darabokra tört. Egy gép eltűnt, eddig még semmi híre róla. Lehet, hogy ez is lezuhant valahol.

A jelentések szerint összesen 11 gép végzett kényszerleszállást az elpusztultakon kívül s ebből a 11-ből is több súlyosan megsérült.

Egy angol légiraj sorozatos szerencsétlensége

Mégsem olyan biztos még az a repülés

London, szeptember 28.

A skóciai hadgyakorlatokról visszatérő légi-flottát súlyos szerencsétlenség érte, amely két repülőgépet a teljes megsemmisítéséig, egynek az eltűnését és nyolcnak a súlyos megrongálódását vonja maga után.

A London felé tartó és közel száz gépből álló flotta North Humberland fölött sűrű ködbe került, amelyben az egységes portban való előrehaladás részben lehetetlenné, részben nagyon veszélyessé vált, mert minden pillanatban összeütközés történhetett. Az egyik gépen robbanás is történt.

A gép aljára felszerelt bomba robbant fel és valószínűleg részre szaggatta a gépet és a rajta ülő pilótát, valamint a megfigyelőt.

Egy másik gép kényszerleszállást végzett, de ez is szerencsétlenül járt. A sűrű ködben nem tudta megválasztani a megfelelő terepet, a földbe furódott és darabokra tört. Egy gép eltűnt, eddig még semmi híre róla. Lehet, hogy ez is lezuhant valahol.

A jelentések szerint összesen 11 gép végzett kényszerleszállást az elpusztultakon kívül s ebből a 11-ből is több súlyosan megsérült.

Pénzintézet, amelynek még irodája sincs

300 kolozsvári feljelentés egy különös nagyváradai alakulat ellen

Kolozsvár, szeptember 28.

Háromszáz kolozsvári lakos Polgár Miklós dr. nagyváradai ügyvéd útján csalás és alkuszás címén följelentést adott be a nagyváradai Unio pénzintézet igazgatóságára illetve vezetői: Molnár Jenő dr., Sonnenfeld Andor, Friedler Ernő és Török Endre ellen.

A följelentés szerint ezek az igazgatóság tagok 500 kolozsvári üzletféltől vettek

fel tagsági díjakat és betéteket, azonban nem fizettek vissza semmit. A károsultak hetenként 100 lejt fizettek egészen 1931. november haváig, amikor híre járt, hogy befizetett pénzüket kárba vesztett. Érdeklődtek Nagyváradon s kiderült, hogy az intézetnek még irodája sincs.

A kolozsvári feljelentők kára meghaladja a két millió lejt.

Olaszországban is pusztított a földrengés

Jelentések Laibachból és Mexikóból

Róma, szeptember 28.

A mexikói tornádóval és a jugoszláviai árvízkatasztrófával egyidőben Olaszország egyik vidékén is emberéleteket áldozatul követelő és súlyos anyagi károkat okozó természeti szerencsétlenség történt.

Az Adriai-tenger partvidékén levő Chietiben és környékén keiden hajnalban irtózatoss földrengés volt.

A rendkívül erős és gyors egymásutánban megismétlődő földremlések házakat romboltak össze, vagy rongáltak meg annyira, hogy a lakosság fejét vesztve menekült a szabad ég alá.

De nemcsak a városok és községek belsőjében rombolt a földrengés. Megrongálta a vasúti pályákat és a távíró, valamint a távbeszélő vonalakat annyira tönkretette, hogy

Chieti sehogysem kapott összeköttetést a külbilággal.

Ennek következménye az volt, hogy bár a földrengéskatasztrófa kedden hajnalban történt, az első jelentéseket csak este küldhették szét.

Ezek az első jelentések arról számoltak be, hogy

rengeteg ház összedőlt, vagy lakhatatlanná vált, 10 ember meghalt, 60 pedig súlyosan megsebesült.

Amint az első jelentések megérkeztek,

a hatóságok műszaki csapatokat vezényeltek ki a mentési munkálatok megindítására. A műszaki csapatok munkájának támogatására a fasiszta miliciát is kirendelték. A mentési munkálatok során a katonaság és a tűzoltóság legelőször a megrongált épületeket támasztotta alá, hogy a lakosságnak ideiglenesen fedelmet biztosítsanak.

Az újabb jelentések szerint a katasztrófa halálos áldozatainak száma nem 10, hanem 15.

A sebesültek olyan sokan vannak, hogy meg se lehetett számolni őket. A földrengést gyengén Rómában is megéreztek.

A keddi nap folyamán az olasz Riviérán is vihar pusztított. Több épület a víz alá került.

Három ember, akiket a víztömeg a házukba zárt, megfulladt.

A francia tengerparton is vihar pusztított.

Montpellier közelében a villám belecsapott egy robbanóanyagraktárba és felrobbantotta azt.

A robbanás ereje elevenen szétépett három munkást.

CARDINAS VÁROSA IS EL-PUSZTULT

A mexikói szökőár pusztításáról is egyre több és több jelentés fut be. A jelen-

tések még ma sem teljeseek, mert az előntött vidékekkel minden összeköttetés megszakadt és azt helyreállítani még nem lehetett.

Jelentettük már, hogy a szökőár teljesen elöntötte Tempico városát. Az újabb jelentések szerint a szökőár földig lerombolta a Cardinas városát is. Az emberáldozat óriási.

Csak a cardinasi kórház összeomlásakor 87 ember pusztult el.

Tempico és Cardinas között két 'eher és két személyvonat egyszerűen eltűnt. A szerelvényeket minden bizonyosság szerint elnyelte a szökőár.

A katasztrófa helyszínére mentőcsapatokat vezényeltek ki.

MEXIKÓBAN FOSZTOGATNAK

Legújabb jelentések szerint a szökőár pusztítása nyomán megjelentek a „hullarablók”. A szökőár elöntötte területeken egyre több és több rabló buzgalkodik úgy, hogy a belügyminiszter kénytelen volt az elpusztított területekre az ostromállapotot kihirdetni.

Az ostromállapot első napján hat fosztogatót agyonlőttek.

A kormány az árvíz sújtotta területek lakosainak segélyezésére egymillió pezót szavazott meg.

A belgrádi Vreme viszont a szlovéniai árvízkatasztrófával kapcsolatban legújabbban azt jelenti, hogy a kár egy félmilliárd dinárt is meghalad. A felvett helyszíni jegyzőkönyvek azt mutatják, hogy az elöntött területen többszáz hídát elmosott az áradat.

— VÉR-, BŐR- és IDEGBAJOSOK a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó békítőt és szert eredményesen használják.

Dernatataroson ismét mahiáznak a munkások

Nagyvárad, szeptember 28.

Dernatataroson ismét megállott a munka.

Két évvel ezelőtt a vállalat igazgatósága kijelentette, hogy nem akar munkásokat elbocsátani, viszont nem tud pontosan fizetni a régi termelési költségek mellett. Ha a munkások beleegyeznek ebbe, úgy mindenkit megtart és folytatja a munkát. A kenyér akkor is kenyér, ha száraz. A munkások maradtak. A gyár dolgozott s akkor, amikor a munkásoknak fejenként 16—160 ezer lejjel tartozott már, beleszámitva a régebbi tartozásait is, mégiscsak beszüntette az üzemet.

Három hónapig állott a munka. Akkor az igazgatóság kijelentette, hogy régi tartozásából 10 százalékot fizet, a többi pedig havonta törleszti. A kitermelt bitumenből vagonoként 5 ezer lejt minden munkásosztagnál erre a célra. Egyben kötelezi magát arra is, hogy amennyiben a munkásság hibáján kívül történik valami baj, ötévig pontosan fizeti a munkásokat.

Erre ismét elkezdődött a munka. A munkások örvendettek, hogy valami pénzt kapnak a kezeikhez és többi követeléseikre is ígéretet legalább.

Hétfőn aztán újra csak megállott az üzem. A cég újra tartozik a munkásoknak, azonban nem fizethet, mert nincs benzinje és dinamitja. Akinek nem tetszik a dolog, az minden korábbi megállapodás ellenére is — mehet.

A dernatatarosi munkások most újra pihennek, illetve — szedret szednek a hegyoldalakon, hogy éhen ne haljanak. Egyelőre remény sincsen sok arra, hogy a munka újra elinduljon.

HIREK

TOMCSA SANDOR:

Mintakollekció

AKI DICSEKSZIK

55 éves, iparos volt, Most minden vagyona egy hivatalos bizonylat a dicsősésmártoni tébolydából, hogy örült. Ha bajba kerül, ezt veszi elő. A multkor azt mondta nekem, „Uram, ezt ép ezzel nem is lehet bírni”. Mármost ezt az életet. Neki nagy főr az a bizonylat. Az ember szinte irigyl. Előveszi, olvassa és bírja. Különb is most könnyebb az élete, mert a gyomra is most könnyebb. Alig van gondja valamire. Egy szénapadláson alszik „s ami nekem kell” — mondja és legyint. „Higgye meg — toldja — vannak még jó emberek. Nézzen meg vasárnap, hogy ki leszek én öltözve!” Vasárnap tényleg jön velem szembe. Azt hiszem várt is, hogy mutassa be magát. Szürke kalap, téglaszín kabát, fekete nadrág, sárga cipő. Persze örülök és csodálkozom. Nini — mondom — és milyen elegáns ing. Erre megfordul, felhúzza a kabátját:

— De nézzen ide uram, itt is ing van!
Hogy igende a hátán is ing van...

AKI ELINDUL

Pár napig egy jós volt a városunkban. Az eféle kóklerék mindig tetszettek nekem, mert bátrak, élelmesekek és nagyszerűen ki tudják használni azt a bizonyos örök terrénmot: a végtelen és mély emberi butaságot. A mi jósnak, ki a röpcédulán asztrológus, chirológus, grafológus, szuggesztör és mifene volt mondom, ez a mi jósnak nem volt megelégedve a napi 600—700 lej keresettel és enyhe undorral és megvetéssel itt hagyta városunkat és a — titkárát. A hitlen proféta autón távozott, a szegény titkár ur pedig itt maradt kövéren, öregén és szomorúan. És ami a legkellemetlenebb, egy vas nélkül. Ahogy panasza az ő külön magyar-román-német-lengyel-francia nyelvén, ahogy tanács, pénz, ismerős, munka és haza nélkül áll a napon a kövér emberek komikus szomorúságával, kis micli-sapkájával nagy bufti fején, az ember legszívesebben öble venné és úgy vinné valahová. De pépen ez az, hogy hová? Arról érdeklődik, hogy merre van Marosvásárhely, aztán gondolkodik és mégis Brassó mellett dönt.

— Also — mondja — menni Braşov.
Tehát megy. Gyalog megy, kövéren és szomorúan. Különös ismertetőjele: a hóna alatt röpcédulák vannak, melyen az áll, hogy Professor Iksz Ipszilon asztrológus, chirológus, grafológus és szuggesztör, megmond jelent, multat és jövőt...

AKI LOP

— Na nézze — szólt mellettem a hölgy — na nézze azt a kis fekete asszonyt azzal a szotyorról, olyan, mint egy megpörköldött, bájos szemű szalonbőr. A multkor egyedül voltam a konyhán, bejött és mondja, hogy négy gyermeke van és egy vak ura. Rögön — mondom — és bemegyek a szobába pénztért. Amint jövök vissza, a nyitott ajtó üvegén látom, hogy ott áll a platten mellett és valamit matat. Kijövök, erre elkapja a testét és a balkezét hátradugja. És az arca rángatózik és a könnyei csurognak. Mit csinált? — kérdelem. Semmit — feleli — semmit, négy gyermekem van naccsága és vak az uram... Mi van a kezében? — szóltam rá. És előhúzza az ökléből szorított kezét és kinyitja és mit gondol, mi volt benne? Rántás! Párolgott még a rántás és a tenyerén hólyagosra égette a bőrt... Ez az én asszonyom kilopta a sistergő rántást lábashól... Ott megy, nézze, az a fekete asszony, azzal a szotyorról.

Begombolta keztyűjét.
— Egy Mucius Caevala nőben — fejezte be és hosszan és nagy szakértelemmel az ősi divatról kezdett beszélni.

— Károly király és Sándor jugoszláv király vadászata a görényi havasokban. Marosvásárhelyről jelentik: A színajai Peleszkastély finnyosságok után, mint értesültünk, Károly király, Sándor jugoszláv király, Miklós főherceg, De Quoix francia márkai, Hohenzollern Frigyes főherceg és Mocsonyi főudvarmester kíséretében, szerda éjszaka különvonaton Szászrégen állomásra érkezik, a honnan a laposnyai királyi vadászakastélyhoz hajtának ki. Károly király és főúri társasága részére nagyszabású szarvas és medve vadászatot rendeznek a görényi havasokban, amely négy napig fog tartani.

— UJRA TUZZEL-VASSAL DOLOGOZNAK AZ ADÓSZEDŐK. Sepsiszentgyörgyről jelentik: Ilyefalva községből tömegesen érkezik panasz, hogy az adószedők minden eddigi kegyetlenkedésüket meghaladó szigorúsággal fogták munkába. Szekerekkel járnak a faluba és azoktól, akik nem tudnak fizetni, könyörtelenül elszedik az ingóságokat. Nem tisztelik a törvény rendelkezéseit sem, elviszik az utolsó párnát és az iparosok-

tól a mesterség folytatásához szükséges felszerelést. Kádár János szabómesternek egyetlen varrógépét rakták szekérre. Így aztán már nem is fizetheti meg hátralevő adóját, mert nincs mivel dolgoznia. Felhívjuk a kisiparosok Szövetségének a figyelmét erre a minduntalan megismétlődő durva törvénytételre.

— A Maroshevízi járásbírósa folytatja te a vizsgálatot az ottani közbirtokosság ügyében. Marosvásárhelyről jelentik: Beszámoltunk arról, hogy a belügyminisztériumi vizsgálat súlyos visszaéléseket talált a maroshevízi közbirtokosság vezetésében. Az ügyet immár bünvádi utra terelték és a közbirtokossági vezetőket, akiket súlyos szabálytalanságokkal vádol a házi vizsgálat, a marosvásárhelyi ügyészség utasítására a maroshevízi járásbírósa fogja kihallgatni. A megvádolt vezetők nevei: Sbarcea Miklós, Moldovan János, Antal Ilés, Teslovan Vasile és Teslovan Dumitru.

A találmány Kitchener generális agyában született meg. Ez a kemény és kéréltetetlen brit katona vezette be az angol-bur háború idején a koncentrációs táborot. A harcoló burok asszonyait és gyerekeit összefogdostatta és a harcoképtelen öregekkel együtt gyűjtőtáborokba záratta. Krüger apó, Boeria elnöke, már elmenekült, de Demett tábornok a guerrillaharcban annyit kellemetlenkedett az angoloknak, hogy minden addigi sikerüket vitássá tette. A kegyetlen Kitchener lord tudta, hogy a bur katonák harci sorait megzúlják, ha családjaikat táborba terelteti. A koncentrációs táborok brutalitása ellen akkor — a huszadik század első éveiben volt — feljajdult a világ, pedig mik voltak ezek a táborok? Hitler és Göring táboraihoz képest! Valósággal minden komforttal berendezett családi panziók! A német gyűjtőtáborokban ma hatvanezer szerencsétlen szinylődik anélkül, hogy bíró ítékezett volna rajtuk, a politikai felfogásuk elég bűn, hogy a korlátlan időre szóló poklot elszennedjék. A világhírhírnév szava ma gyengébb, mint harminc évvel ezelőtt, különben nem történhetett volna meg, hogy most Ausztria, amely a maga külön faszimuszban pontról-pontra lemásolja a német módszereket, ezt az embertelen intézményt is átvigye. Közben De Valera is a koncentrációs tábor intézményesítésére gondol, hogy a maga kékingeseit megfékezze. A világ lelkiismerete ájultan hallgat, mintha egyszerűen tudomásulvenné, hogy a kegyetlen hadviselő tábornokok statáriumának nehéz érájában élünk.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint éjjel egyes helyeken ködös az idő, nappal tulnyomóan derült. A hőmérséklet lényegesen nem változik.

— Dicsősésmárton teljes kiürítés előtt. Tudósítónk jelenti: A dicsősésmártoni pénzügyigazgatósághoz félmillió lej érkezett a Balázsfalvára való további költözések költségeinek fedezésére. Ebből az összegből fogják átköltöztetni Kisküküllő megye új székhelyére a pénzügyigazgatóságot és a Banca Naționala fiókját. Ezzel a két intézménnyel Dicsősésmárton teljesen kiürül és véglegesen lassu halálra van ítélve. Itt említjük meg, hogy tegnap Hosszuaszó községben gyűlést tartottak a kisküküllőmegyei szászok, akik elkéseredetten tárgyalták a megyeszékhely áthelyezését.

— A RÓMA-BUKARESTI REPULŐREKORD. Rómából jelentik: Mint ismeretes, Bibescu herceg díjat tűzött ki annak a repülőnek, aki a Róma-Bukarest közötti 1140 kilométeres utat a legrövidebb idő alatt repüli be. A díjat két olasz repülő nyerte el, akik ezt az utat három óra alatt tették meg.

— TEMESVÁRON 50 CIGÁNYT VETTELK ÖRIZETBE. Temesvárról jelentik: A legutóbbi rablótámadásokkal kapcsolatosan a rendőrség razziaát rendezett a cigányok között, akik az utóbbi időben valóságosan ellepték Temesvárt. A razziaának eredménye is volt, mert a cigányok kocsijai zsúfolva voltak lopott tárgyakkal. Eddig 50 cigányt vettek őrizetbe.

— ELITÉLT SIKKASZTÓ. Aradról jelentik: Az aradi törvényszék ma hirdetett ítéletet Rostás Sándornak, a kisjenői betegsegélyező pénztár alkalmazottjának ügyében. Rostást 28 ezer lej közpénz el-sikkasztásával vádolták. A bíróság hat hónapi fogsággal sújtotta Rostás Sándort.

— A csendőrnem tudja, hogy mi a műkedvelő és mi a profi. A Temesvár mellett levő Krizsántelep műkedvelő gárdája már 12 éve működik szabályszerűen és szép sikerrel. A gárda esetéről-esetéről a csendőrmestertől kért engedélyt az előadások megtartására. A műkedvelő gárdának most kellemetlen meglepetésben volt része. Ugyanis a csendőrmester magához kérte Szentmihályi Dezsőt, a műkedvelők vezetőjét és közölte vele, hogy ezután csak akkor tarthatnak előadást, ha beiratkoznak az országos színesegyesületbe. A műkedvelők a megyei prefektushoz fordultak, aki megígerte, hogy a csendőrmestert kioktatja kívánságának törvénytelen mivoltáról.

— IPAROSOK SZAMARA felbecsülhetetlen értékűek ezek a könyvek: Littván Sándor: Ipari számtan és kalkuláció 109 lej, Róth Jakab: Iparosok könyvvezetése 47 lej. Kaphatók vagy postán megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

— KÉT CSENDŐR A VIZBE FULLADT. Győrből jelentik: Győr közelében két halálos áldozatot követelő szerencsétlenség történt. Egy motorcsónakba, amelyben két csendőr és két halász ült — akik a révfalusi püspökség erdősegeit dézsmáló fatolvajokat akarták kézrekeríteni, vigyázatlanság következtében vízbe fulladtak. A motorcsónak szinte pillanatok alatt elsüllyedt. A motorcsónakban ülő halászok, akik ledobták magukról ruháikat, illetve fegyverzetüket, megmenekültek. De a két csendőr, akik nem tudtak idejekorán megszabadulni nehéz felszerelésüktől, a vízbe fulladtak.

— SZÓKE OLVASÓNŐINKHEZ! Felhívjuk szíves figyelmüket arra, hogy a szókek részére most új, speciális Shampooon kapható: a „Feketefejű” Extra-Blond, „hajfényvel”. A már megsütödtetett szóke haját a kívánt árnyalatig fokozatosan világosabbá teszi és visszaadja eredeti szóke színét.

ABLAK

Az utóbbi idők egyik legmegbotránkoztatóbb és legfelháborítóbb hatósági vizsgálata volt az, amelynek Igyártó Sándor köztszerteletben álló református lelkipásztor volt a szerencsétlen áldozata. Ebből az ügyben megindult az eljárás a magáról megkezdett detektív ellen, aki mindenki által becsült és szeretett pap, vadállati módon bántalmazta, a hatóság eljárás és, a már általunk is közölt jelentés szerint, október 28-án a nagyváradi büntetőtörvényszék elé kerül az ügy. Hogy a durváskodásban és jogtalan bántalmazásban hirhetté vált detektív miféle furfanggal igyekszik majd kibújni a megtorlást követelő vád alól, azt nem lehet még tudni. Ismerjük azonban már sablont. Valószínűleg megtámadta a szegény detektívet a pap, vagy fel akart robbantani, az államot s így végső védelemben kényszerült a jéles tisztviselő vadaknál divatos eszközöz folyamodni. Lehet, hogy ilyen mesék kerülnek majd bíróság elé, hiszen már nem egy izbe kerültek ezek a groteszk védekezések az ítélkező fórum színe elé.

Remélhetőleg a nagyváradi törvényszék hivatala magaslátán fog állani és alap-leckében részesíti a törvénynek azt a órét, aki maga ütközött össze a legfelháborítóbb módon a törvénnyel. Egyébként a bíróságnak ebben az ügyben fokozott gondossággal és a legteljesebb szigor kell eljárnia, mert a szerény, de teljese ártatlan református papot ért sérelmet ügye kikerült a mi országunk szűk határai közül és nemzetközi fórum is foglalkozni fog ezzel a szomorú eseménnyel.

— Med. Univ. Dr. Herskovits Erzs. Str. I. I. C. Bratianu (Kórház-utca) 2, rendel 10—1, 3—6-ig. Quarz. Diathermia. Kozmetikai kezelések.

— A CFR ÉS AZ UTÁZÓKÖZÖNSÉG. Csikszeredáról jelentik: Különböző cimeken visszhangzik a panasz a C. F. R. ellen. Alig akad utas az országban, akinek valami alapos kifogása ne volna az ellen az intézmény ellen, a melynek első sorban a nagyközönség kényelmét kellene szolgálnia. Legutóbb azok a csiki és háromszékmezei utasok jártak meg, akik a bukaresti kiállításra igyekeztek. A csikszeredából éjjel 11 óra 40 perckor induló személyvonattal, melynek közepén csatlakozása van Brassóban a bukaresti személyvonathoz, többen igyekeztek a fővárosba. Utközben a csiki és háromszék állomásokon igen sok utas szállott fel, akiknek végcélja ugyancsak a bukaresti kiállítás volt. Brassó közvetlen közelében a jelző tilosra állott és negyven percig tartották vissza a vonatot. Éppen addig, amíg a bukaresti személyvonat kiszaladt az állomásról, hogy aztán a csiki vonat utasai bottal üssék a nyomát. A brassói állomáson kiszálló utasok nagy megrökönyödéssel tapasztalták, hogy vonatuk elment. Csak az esetben utazhatnak tovább, ha a néhány óra múlva induló gyorsra megfigyelik a különbozletet, mely a másodosztályú utasoknál csekély 120 és harmadosztályúaknál pedig 60 lej többletet jelent. Voltak olyanok, akik megengedheték maguknak ezt a luxust is, viszont a többség, akiknek lapos volt a zsebük, reggelig gubbasztottak gyerekestől a brassói állomás várótermében, tisztán azért, mert a szolgáltatás forgalmista 40 percig a bejáratú jelzőnél tartotta a székelyföldi szerelvényt, míg a bukaresti csatlakozást az utasok elmulasztották. Ideje volna már, ha ennyi idő után ténylegesen is bebizonyítaná a CFR. vezetősége udvarias készségét és ne csak kellemetlenséget zudítana az utazó közönségre a horribilis viteldijak ellenértékéért. Például ne késtelne le a csatlakozásról utasait.

A Protestáns Világszövetség elé kerül Igyártó Sándor ügye

Az utóbbi időkben megint veszedelmesen elszaporodtak a csendőrségi, rendőrségi és detektív erőszakosságok. Nap-ran után bántalmaznak és brutalizálnak magukról megfélemedezett hatósági közeget ártatlan embereket. És, sajnos, a megtorlás ólomlábon jár, vagy egyáltalán nem következik. Épp ez az oka, hogy hatalom gözébe elkábult hatósági közegek ujjabb és ujjabb barbarizmussal írják bele nevüket Románia közigazgatási an-naleseibe. A kormánynak elsőrangú érdeke véget vetni ezeknek az embertelenségeknek, melyek a külföld előtt a legkevésbé toleráns színben tüntetik fel Romániát és belső viszonylatban állandó elégedetlenségnek, aggodalomnak és nyugtalanságnak okozói.

Az utóbbi idők egyik legmegbotránkoztatóbb és legfelháborítóbb hatósági vizsgálata volt az, amelynek Igyártó Sándor köztszerteletben álló református lelkipásztor volt a szerencsétlen áldozata. Ebből az ügyben megindult az eljárás a magáról megkezdett detektív ellen, aki mindenki által becsült és szeretett pap, vadállati módon bántalmazta, a hatóság eljárás és, a már általunk is közölt jelentés szerint, október 28-án a nagyváradi büntetőtörvényszék elé kerül az ügy. Hogy a durváskodásban és jogtalan bántalmazásban hirhetté vált detektív miféle furfanggal igyekszik majd kibújni a megtorlást követelő vád alól, azt nem lehet még tudni. Ismerjük azonban már sablont. Valószínűleg megtámadta a szegény detektívet a pap, vagy fel akart robbantani, az államot s így végső védelemben kényszerült a jéles tisztviselő vadaknál divatos eszközöz folyamodni. Lehet, hogy ilyen mesék kerülnek majd bíróság elé, hiszen már nem egy izbe kerültek ezek a groteszk védekezések az ítélkező fórum színe elé.

Remélhetőleg a nagyváradi törvényszék hivatala magaslátán fog állani és alap-leckében részesíti a törvénynek azt a órét, aki maga ütközött össze a legfelháborítóbb módon a törvénnyel. Egyébként a bíróságnak ebben az ügyben fokozott gondossággal és a legteljesebb szigor kell eljárnia, mert a szerény, de teljese ártatlan református papot ért sérelmet ügye kikerült a mi országunk szűk határai közül és nemzetközi fórum is foglalkozni fog ezzel a szomorú eseménnyel.

A Debrecenben megjelenő Vasárnap című református egyházi lap legutóbbi számának vezércikke szerint ugyanaz az Igyártó Sándor lelkipásztort ért sérelmet a Protestáns Világszövetség elterjesztik és ez az egész világra kiterjedő, nagybefolyású, hatalmas egyházi szervezet fogja sorompóba szőlítani minden nyugati országban vezető helyet betöltő politikusait, államférfiainkat, hogy tegyenek meg minden lépést egyfelől legszigorúbb megtorlás kieszközöléséért, másfelől a hasonló galádások végleges megszüntetése érdekében.

A Protestáns Világszövetség valószínűleg nagyhatalom, mellyel nem lehet packázni és így remélhető, hogy a mi kormányunk is sarkára áll és drákói szigorral foglalkozni azokra a hatósági közegekre, akik embertelenségeikkel kompromittálják az országot.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hiteltelen is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R.-T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

Oroszország visszarendelte a Németországban élő orosz újságírókat

London, szeptember 28.

A B. L. tegnapi száma jelentette, hogy Oroszország a német laptudósítokat kiutasította országából területéről és ugyanakkor visszahívta mindazokat a laptudósítókat, akik oroszok és Németországban működnek. Az orosz rendelet indoklása szerint erre az intézkedésre azért volt szükség, mert „Németországban üldözik az orosz újságírókat.”

A mai jelentések már tisztább képet adnak a helyzetről. Az újabb Londonon átvett hírek szerint Oroszország azért hívta vissza a Berlinben lévő újságírókat, mert azok közül kettőt a német kormány büntetőbizottsága letartóztatott. A letartóztatás okáról még most sem adnak jelentést, de az angol hírforrás közli, hogy Oroszország retorzióképpen utasította ki Moszkvából a német újságírókat.

Az aradi gyepmester szállította a húst a lel-vágothoz

Arad, szeptember 28.

Az aradi törvényszék Crăciun Siva aradi gyepmester bűnjével foglalkozik. A volt gyepmester ellen az a vád, hogy elhullott lovak húsát és beleit eladta az aradi mészárosoknak, akik felvágott formájában árulták el a döglött állatok húsát, azonkívül döglött sertések húsát is felhasználta, sonkájukat feldolgozta és áruba bocsátotta.

Szerencsés számok

100.000 lejt nyert	59399
25.000 lejt nyert	54319
20.000 lejt nyert	3976 7860 13352
15.000 lejt nyert	13733 53433 1437
12 ezer lejt nyert	24972 71173 4500 54000
55337 15668 60829 60251	
10 ezer lejt nyert	7957 12398 28081 3060
55698 10328 79396 42735 70989 3156	
8 ezer lejt nyert	18493 32872 36196 76263
18094 38364 23878 13161	

Három hónapja nem kapták meg illetményeiket a biharmegyei nyugdíjasok. Nagyváradról jelentik: A vármegye nyugdíjasai három hónapja nem kapták meg illetményeiket. Hasonló helyzetben vannak egyébként a vármegyei tisztviselők is, akik ugyancsak nem tudtak hozzájutni három hónapja a fizetésükhöz, mert a vármegyének nincs pénze, a minisztérium pedig nem ad. Ezt a bőjtölést azonban most már, a tél előtt, nem lehet tovább folytatni, ezért úgy a nyugdíjasok, mint a tisztviselők erősen fölőrltek. Igéretet kaptak is. Pappi prefektus közölte velük, hogy ismételtén távlatilag tártá föl Bukarestben a nagyvárad megyei tisztviselőket és nyugdíjasok helyzetét a minden reménye meg van arra, hogy a pénzügyminisztérium rövidesen intézkedik. Az érdekelt tisztviselők és nyugdíjasok is reménylik, hogy ez az intézkedés pénzt fog jelenteni és nem újabb írást.

Vasruddal súlyosított nézeteltérés két sepsiszentgyörgyi piaci árus között. Tudósítónk jelenti: Bakó Ferenc és Csegedi István piaci árusok között komoly verekedés kezdődött valami korábbi kelletű nézeteltérésből kifolyólag. A két ember közös üzletet kezdett. Bakónak megvolt az árusítási engedélye, Csegedinek viszont ez nem volt, de nagyon alkalmasnak látszott az áru beszerzésére. Így természetesen inkább az ő tőkéjét vette igénybe a közös üzlet s így a megállapodást úgy kötötték meg, hogy Bakó az árusítáért 500 lejt kapjon. Csegedi azonban nem fizetett már hetek óta, mire Bakó erősen lépést föl s kijelentette, hogy a nála levő árukészletet nem adja ki. Ebből támadt a perpatvar, amelynek hevében Csegedi egy vasruddal támadt elégedetlenkedő társára. Szerencsére a rendőr kéznél volt s így a komolyabb következményekkel járó tettlegesség elmaradt. Az eljárás természetesen folyik a vasruddal érvelő piaci árus ellen.

Korszerű Husnélkül Táplálkozás

Utbaigazitásokkal és konyhareceptekkel. Vese, gyomor, stb. betegke diétás ellátására. — Étrendi tanácsokkal, 303 recepttel és 94 összeállított menüvel.

Írta: Dr. Rusznayk István, budapesti szanatóriumi vezetőorvos.

Ára: 95 lejt, postán, utánvétellel 115 lejt.

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában.

A nagyváradai piacról Kolozsvárra szállítják a gyümölcsöt

A fogyasztóközönség védelmet kér a városi hatóságtól

Nagyvárad, szeptember 28.

Nagyvárad közönsége harcha keveredett a kolozsvári gyümölcs és főzelékkereskedőkkel. Évek óta közismert már, hogy a nagyváradai gyümölcs és főzelékpiacon összehasonlíthatatlanul olcsóbb a többi városok piacainál. Ennek ellenére a nagyváradai piacnak eddig nem igen voltak idegen vásárlói. Azok a városok, amelyek bevételre szorultak, inkább Aradról és környékéről vásárolták, mert szállítási szempontból ez a város inkább megfelelt nekik. Nagyvárad Kolozsvárra szállíthatott volna, csak hogy Kolozsvárnak is elég nagy és gazdag környéke van, nem szorult a nagyváradai termelvényekre.

Ebben az évben azonban a ridegebb éghajlatú és környéki Kolozsvár gyümölcs és főzelékbevitelre szorult, mert az ő termelői a rossz időjárás miatt erősen lemaradtak. Különösen a gyümölcs hiányzik Kolozsváron s így Nagyváradnak, amelynek egyenes és gyors összeköttetése van Kolozsvárral, feljött a napja. A kolozsvári kereskedők ellepték a nagyváradai piacot és igen nagy tételekben vásárolnak.

Ebből a nagy keresletből Nagyváradnak és környékének kétségtelenül szép haszna van,

de nincs haszna a nagyváradai fogyasztóközönségnek, amely egyre inkább kiszorult a saját piacáról.

A kereskedők nagy tételeket kötnek le s így a nagyváradai fogyasztók azt veszik észre, hogy mire kivonulnak vásárolni, nekik már csak az áru selejtese jut a régi áron. Az eladók odaadják árjuk javát, ahol többet fizetnek és nagyobb tételekben vásárolnak.

Ez a helyzet érthetően nem tetszik a nagyváradai vásárlóknak. Fel is léptek ellene. Beadványban kérik a városi tanácsot, hogy kezelje úgy a kolozsvári kereskedőket is, mint a kofákat szokta, vagyis zárolja az ő számukra a vásárlási lehetőséget. A kereskedőknek, mint a kofáknak is, csak bizonyos időponttól tegyék szabaddá a vásárt, akkor, amikor a nagyváradai fogyasztóközönség már elvégezte a maga bevásárlását mert mégis csak furcsa és képtelen dolog az, hogy az áru javát más város kapja meg, a nagyváradiak pedig a saját piacukon kénytelenek legyenek megelégedni a selejt áruval.

A városi tanács még nem foglalkozott a beadvánnyal.

VANNAK MÉG CSODÁK!

Lelakatolt rabkocsiból, hozzáláncolt társával együtt szökött meg az élet-fogytiglani fegyházra ítélt Brandabura rablóvezér

Bukarest, szeptember 28.

Emlékeztet, hogy két esztendővel ezelőtt Bukarestben, a Dudești uton meggyilkolták és kirabolták az öreg Rosch házaspárt. Egy hónappal a kettős gyilkosság után Galacon sikerült elfogni a tettest Vladimir Brandabura személyében. Brandabura a regát leghírhedtebb banditái közé tartozott, akinek már előbbi bűncselekményekért 25 évet kellett volna ülnie, de börtönéből megszökött. Szökése után bandát alapított és a főváros külrészeit terrorizálta.

A bukaresti törvényszék a Rosch-gyilkossággal kapcsolatban Brandaburát életfogytiglani kényszermunkára ítélte. Tehát életfogytiglan és még külön 25 év.

A múlt héten Brandaburát Bukarestbe szállították, hogy szembesítsék egy Abramovici nevű banditával.

Tegnapelőtt, visszaszállítás közben, Brandabura megszökött a rabszállító kocsiról.

A szökés részleteiről még nincsenek jelentések, ellenben a rablógyilkos elmenekülése szinte a csodával határos. Ugyanis Brandaburát lezárt vagonban szállították

olyképpen, hogy lábait keresztlánccal bilincselték meg, ezenkívül hozzábilincseltek egy Crețu nevű fegyvenchez.

UJABB JELENTÉSEK

Ujabb jelentéseink szerint a szökés egészen érthetetlen körülmények között történt.

Brandaburát és Crețut Bukarestben úgy látnál, mint kéznél erősen összeláncolták és bilincselték. Ezután egy lelakatolt rabszállító kocsi helyezettük őket. A kocsit hét fegyveres porkoláb őrizte.

A szerelvény reggel érkezett meg Fnyedre. Amikor a főporkoláb kinyitotta a vagon ajtaját, meglepetéssel állapította meg, hogy

ugy Brandabura, mint Crețu, eltűnt.

A szökés teljességgel megmagyarázhatatlan.

A kocsiban nem maradtak vissza a bilincsek és láncok sem, tehát a fegyverek, akik egyébként csikos rabruhában voltak, összeláncolva párologtak el a lelakatolt rabszállító kocsiból.

A misztikus eltűnés ügyében nagy erővel kezdtek meg a nyomozást.

E szándékokról szeretett volna Coljin felvilágosításokat kapni és az a véleménye, hogy amennyiben a pénzrögzítés úgy Amerikában, mint Angliában megtörténik, semmi értelme annak, hogy a világ-gazdasági konferenciát ne folytassák.

Coljin még Angliában van és tárgyal. Arról, hogy eredményeket ért volna el, jelentéseink még nincsenek, de nehezen hihető, hogy a jelen pillanatban, amikor viszont Roosevelt a valutája rögzítése helyett a dollárinfláció mellett határozott, eredményeket érhesen el.

Irországból végezni akar-nak a horogkeresztesekkel

Dublin, szeptember 28.

Az irországi kékinges forradalmi megmozdulás is fordulóponthoz érkezett. Az irországi kormány kedden letartóztatási parancsot adott ki a kékingesek pártjának főtitkára ellen, majd szerdán reggel megjelent az elfogató parancs maga a vezér, O Duffy ellen is, aki a kékingesek fegyveres csapatainak korlátlan ura és parancsolója.

Jelentéseink még nem szólnak arról, hogy O Duffyt sikerült-e már letartóztatni vagy nem. A tábornok körül ugyanis állandóan erős kékinges őrség volt s nem lehetett az sem, hogy pártja titkáranak letartóztatására nagyobb csapatokat is összehoztak. Az igazalom egész Írország területén igen nagy. A kormány katonai bíróság elé állította a Cosgrave párt két képviselőjét is s ez csak fokozza az izgatottságot. A kékingesek mindenütt gyüle-

keznek és igen támadó hangulatban vannak. Kedden Dublinban megtámadtak egy sörraktárt. A támadók és a kivonult rendőrség között közelharc fejlődött ki, amelynek során 16 sebesülés történt a rendőrség, részint a kékingesek közül.

Londonban nagy édeklődéssel és várakozással figyelik a fejleményeket.

Általában az a vélemény, hogy az irországi események most érkeztek el a fordulópontjukhoz.

Ha O Duffy letartóztatása simán sikerül s a lázongó kékingeseket sikerül elnyomni, úgy a kormány végérvényesen ura marad a helyzetnek s néhány napon belül már lecsillapodnak az izgalmak is.

KÖZGAZDASÁG

A burgonyabevitel szabályozása Svájcban

Zürich, szeptember 28.

A svájci szövetségi tanács által szeptember 12-én kiadott rendelet végrehajtási utasításával kapcsolatban a szövetségi pénzügyi és vámfőigazgatóság a 45. vámtarifa alá tartozó étkezési burgonya bevitelét a következőképpen szabályozta:

1. Étkezési burgonya bevitelére csak Svájcban letelepült cégek jogosultak, akik azonfelül igazolják, hogy a) az 1931 évben burgonya bevitelével foglalkoztak és b) az ideai belföldi termés értékesítésében részt vesznek.

2. Az egyes cégek között a beviteli mennyiségeket a belföldi termelési burgonya átvételének arányában osztják fel. Minden 30 vagon (10 tonnás) belföldi burgonya átvétele után 1 vagon külföldi burgonya bevitelére adható ki engedély. Az alkoholjövédéket felhatalmazzák a beviteli mennyiség bármely időben való le-szállítására, illetve korlátozására, ha a belföldi termés értékesítése ezt szükségessé teszi.

10 ezer kg-on aluli mennyiségre beviteli engedélyt nem adnak ki.

Ujabb kompenzációs intézkedések Bulgáriában

Szófia, szeptember 28.

A bolgár Nemzeti Bank a kompenzációs üzletek tárgyában újabb rendeletet adott ki, amely szerint:

1. Gyümölcs (dió kivételével), főzelék-félé, szárított hagyma és rózsasólyos kivételével a Nemzeti Bank az exportcégeknek engedélyt adhat arra, hogy 1933 évi kontingenseik 100 százalékaig a 22. sz. rendelet intézkedései alá tartozó árukat kompenzációs uton vihessenek be Bulgáriába.

2. Oly megbízható cégeknek, amelyek már 1933 előtt is fennállottak s amelyek eddig egyáltalán nem, vagy csak jelentéktelen mennyiségű kontingensekben részesültek, utolsó ötévi átlagos bevitelük 50 százaléka erejéig kompenzációs uton történő bevitelre engedély adható gyümölcs (dió kivételével), főzelék-félé, szárított hagyma és rózsasólyos kivételével.

Románia tengeritermése

Bukarest, szeptember 28.

A román tengeritermésről eddig már annyi különböző híresztelés látott napvilágot, míg most végül kiadták a hivatalos termésbecslést. Eszerint a rendkívül hideg időjárás folytán a beérés a tengerivel beültetett területek mintegy egyharmad részén, nem történhetik meg. Ennek eredménye máris mutatkozik a piacokon, mert a tengeri ára kezd emelkedni és nagyobbarányú emelkedésre is van kilátás. A termés mennyiségét 45 millió mázsára becsülik, ami az elmúlt év 60 millió mázsás termésénél 25 százalékkal alacsonyabb. Az 1927—31-es évek 46,5 millió mázsás átlagtermésével szemben a csökkenés viszont csak 3 százalékos.

A borvám-megkötések megszüntetése Ausztriában

Bécs, szeptember 28.

A Görögországgal kötött megállapodások alapján a borvám-megkötések megszüntetése után az osztrák kormány most hasonló eljárásra készül Spanyolországgal és Portugáliával szemben. A kormány ezzel az eljárással a borbevitt Magyarországra, Jugoszláviára és Olaszországra akarja korlátozni más országokból való bevitelnél pedig az autonóm vámtarifát szándékozik alkalmazni. Ezt megkönnyíti az is, hogy a borbevitel jelenleg is részleges tilalmak állanak fenn.

SPORT

Mindenképpen káros következményei lehetnek a profik szerepeltetésének

Bukarest, szeptember 28.

A Magyar Labdarúgó Szövetsége, mint ismeretes, még a meccs kezdete előtt érvényesítette a profik szerepeltetését, amint ez előrelátható volt. Az óvást Fischer Mór, a FIFA alelnöke és Kiss Hugó, a BLASZ alelnöke nyújtották át Doseff polgár bíróknak, hogy azt a FIFA-hoz továbbítsa.

Eltekintve sok mindentől, ez az óvás most már azért is igen érdekes, mert ennek sorsától függ az Amatőr Európa Kupa sorsa is. A magyar csapat előrelátható, de nem várt magas gólarányú veresége Romániát állította a kupatáblázat élére, — mondhatni végleges formában, — hiszen a még hátralevő Románia—Csehszlovákia-meccs a mai helyzeten amúgysem változtatható. Eppen ezért a nyilvánosságot fokozottabban érdekli a fenti óvásnak a kimenetele, amely ettől függetlenül is egy rendkívül érdekes problémát kell hogy dűlőre juttasson.

Általánosságban és első pillanatra Magyarország álláspontja látszik igazságosnak, mert Románia valóban olyan játékosokat szerepeltetett, akik a kupaszabályzat szerint nem minősíthetők egy amatőrök részére kiírt versenyre. A román játékosok legnagyobb része közismerten hivatalos, egyleteiktől szerződéses alapon fizetést kapnak, viszont erről a szövetség hivatalosan nem tud és élve a FIFA idevonatkozó szabályával, mindenkit amatőrnek nyilvánított. Ha tehát jogilag a román szövetség esetleg fedheti magát a FIFA kissé bizonytalanul fogalmazott szabályával, erkölcsileg határozottan alul marad, mert

annál mi sem könnyebb, mint a Ripensia játékosokról például bebizonyítani, hogy profik.

Eredményes lehet a magyar óvás

Erről ilymódon a FIFA is igen könnyen meggyőződést szerezhet, ami esetleg súlyosabb következményeket is vonhat maga után.

Annyi bizonyos, hogy dacára a szabályoknak, a román szövetség érvelése igen gyenge, a FIFA-nak csak egy pár érvesebb lépésre van szüksége a kártávár könnyen összeomolhat. Erkölcsi szempontból nem a legszebb fényt vetné ez a szövetségre — az óvás esetleges elfogadásáról nem is beszélve — és így igazat kell adnunk annak a román sajtónak, mely élesen támadta a szövetséget ematt. Románia ezen nem nyerhet, mert ez az 5-1-es győzelem egy nem legjobban felállított magyar amatőrcsapat ellen, nem túlságosan jelentős, viszont ezért kár kockáztatni a szövetség nemzetközi jóhírét.

A magyar óvásnak — Fischer FIFA alelnök szerint — igen erős esélyei vannak és most, hogy egy előre belezárult vereségnek kitették az amatőr csapatot, mindenáron rehabilitálni akarja magát a zöld asztalnál.

ROMANIA IS ELVALASZTJA EZENTUL A PROFIT AZ AMATORTOL

Ujabb jelentés szerint a román futballszövetség, tekintettel a legutóbbi román—magyar amatőr válogatott meccsel kapcsolatos bonyodalmakra, a profikérdést illetőleg elhatározta, hogy

a jövőben, lehetőleg minél sürgősebben, új játékos szabályzatot fog behozni. Ez a játékoszabályzat a játékosok professzionista és amatőr jellegének éles megkülönböztetését fogja szolgálni. Romániában tehát a jövőben eltérnek az eddigi sok bonyodalomra okot adó olasz rendszertől

és itt is, nyugati mintára, lesznek hivatasos, illetve amatőr játékosok. Ez a terv mindenképpen csak üdvös lehet, mert tisztább képet kaphatunk az eddigi zavaros rendszer helyett, amelynek eredménye a román—magyar meccs volt.

A magyarok óvásának tehát máris megszületett az első jó következménye

Elvonják a kluboktól a katonáskodó játékosokat

Bukarest, szeptember 28

Nagy felzúdulást keltett a futballklubok körében az a terv, amely szerint a jelenleg katonáskodó játékosok kénytelenek lesznek a román katonai válogat színeiben játszani az október 1—8-ig tartó kisantant katona-olimpiáson. A felzúdulás oka az hogy ugyanabban az időben folynak a klubok részére sokkal fontosabb országos bajnokságok és ezekben a küzdelmekben legjobb játékosokat nélkülözni kénytelenek. A NAC-ból például Kovács, Juhász kényszerült Bukarestben maradni és így valószínűleg a legközelebbi kolozsvári, Románia elleni bajnoki meccsen nem is játszhatnak, ami természetesen súlyosan érinti a nagyváradiakat. Ez ellen, sajnos, igen nehéz az apelláta. Nincs kizárva azonban, hogy a szövetség interveniálni fog, mert nemcsak a NAC-ról, hanem a Ripensiaról és még sok más klubról is szó van.

Az országos teniszbajnokságok eddigi eredményei

Zissovics legyőzte Somogyit a döntőben

Bukarest, szeptember 28.

Az országos teniszbajnokságok a megszokott lassúsággal folynak a bukaresti Tenisclub pályáin. Különösen meglehetősen a bajnokságok gyors lebonyolítását a korán sötétedő idő és így még el fog egy pár nap telni, amíg a döntőkre kerül a sor.

Eredmény azonban már így is van a ki-vételezen frissebb hölgyeknél. Zissovics Lenke ugyanis nagy meglepe-

Parketta-hulladék

a legtakarékosabb tüzelő. Arainkat újra leszállítottuk.

Kocsis András és Fiai parkettagyára. — Telefon 187.

tésre a női egyes döntőjében legyőzte Somogyi Klárit,

aki eddig minden versenyét megnyerte. Aki azonban ismeri Zissovics képességeit, annak nem szolgálhat meglepetésül Zissovics legújabb országos bajnoksága.

A férfi egyesben Poulieff 7:5, 7:9, 6:3 arányban legyőzte Steinert, Caralulis 1:6, 6:4, 7:5 arányban Pusztait, majd újból Poulieff 5:7, 3:6, 6:2, 6:3, 7:5 arányban Hamburgert és így az előbbi került a döntőbe. A döntő másik helyének betöltéséért még nagyban folyik a harc. Idáig Réti és Botez kerültek fel. Az előbbi 6:2, 6:4 arányban verte Gábort, míg az utóbbi 6:3, 6:3 arányban Segallt.

A női egyes elődöntőjének eredményei: Somogyi—Jászberényi 6:2, 6:3 és Zissovics—Wertheim 6:3, 6:2. A döntő: Zissovics—Somogyi 6:3, 6:4.

A férfi párosban Poulieff, Schmidt—Cantacuzino, Pusztai 8:6, 6:1, 6:3.

Vegyes párosban: Arató, Gitta-pár 7:5, 6:4 arányú szép győzelmet aratott a Wertheim, Caralulis-pár ellen.

A versenyek tovább folytatódnak.

Az ideges gyermek

IRTA: DR. KORWIN WEXBERG
FORDITOTTA: TAKACS MARIA

Az idegesség megelőzésének és gyógyításának vezérfonala, szülők és nevelők részére. A nevelés új módszerei. Postaköltség 20.— Lei. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu utca 56—58. az udvarban.

ARA 75.— LEI

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Álláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

MARABU keltetőgép 170-es valamint műanya kifogástalan állapotban, elköltözés miatt olcsón eladó. Megtekinthető: Brassó, Hosszu-u. 155. 12813

Olcsón kiadó 4 szobás, konyhás lakás a vadászka-szárnya mellett. Érdeklődni: Buzasor 4., bórkereskedésben. 13004

Butor, tizedesmérleg, pathé-fon lemezzel és különféle háztartási dolgok eladó. Brassó, Szent János-ut. 16. 13036

Használt motorkerékpár kitűnő állapotban eladó. Bővebb felvilágosítás Mina Ulrich, Arvaház-u. 27. 13057

Állást keres

Német és varrni tudó nő, éves bizonyítvánnyal, kis gyermek mellé ajánlkozik. Vidékre is. Gálosi Mária Simeria. 13027

ÜGYVEDJELŐT praxis-sal rendelkező, állást keres. Elmenne vidékre is. Megkeresések „Elsőrendű munkaadó” jellegére a brassói kiadóba kérelmek. 13055

35 éves házvezetőnő, 32 éves szakácsnő állást keres. Ajánlatokat „Barna” jellegére kér a kiadóhivatalba. 13054

60.000 lejjel rendelkező, jó megjelenésű izr. fiatalember állást változtatna, 12 évi taxisa van textil és divatárustásban. Ajánlatokat Schwartz A. hírlapiroda, Valea lui Mihai leadni. 3078

Állás! nyer

Tehetséges pékmester keresetik, tőke nélkül, egy megyei székhelyre társnak. Csak olyanok jelentkezzenek, akik brassói luxus sütemény készítésében teljes jártassággal bírnak. Ajánlatokat kérem „pékmester” jellegére a kiadóhivatalhoz. 13056

Lakás

Nagy, világos, üres TERMEK KERESEK október 1-re, Brassó-belvárosban, kerttel, vagy udvarhasználattal. — Ajánlatok 13055 szám alatt a kiadóba.

Magánházbán komfortos butorított lakás (1—2 szoba) kiadó. Brassó, Strada Cogălniceanu 8. Elágazásnál. 13052

Idősebb házaspár utcai butorított szoba-konyhás lakást keres fűrdőszobával. — Ajánlatokat „Vetro” jellegére a kiadóba. 13053

Műhelynek, raktárnak megfelelő helyiség kiadó. Brassó, bolonyai Malom-utca 4. 13023

Szép utcai 2 szoba, konyha emeleten, elő- és fűrdőszobával, minden hozzátartozóval kiadó októberre. Gyár ut 46. Értekezni Varga Jánosnál, Kénsavgyár, Vasut-utca 126. 13029

Kétszobás lakások, üzlethe-lyiség, Str. Iuliu Maniu 36 szám alatt kiadók. Érdeklődni lehet: Sager Bankháznál Kolostor-utca 3. 13031

2 szobás, konyhás lakás, fűrdőszobával, nagy kerttel, október elsejétől kiadó. Brassó, Str. Curmatura 27. Érdeklődni délután 5—6-ig. 12981

Régi fűszertüzet berendezéssel kiadó és az áru átadó. Nagy János Braşov, Strada Ioan Molnar 3. 13049

Házasság

Férjhez adnám hugomat izr. mérnökhöz. Hozománya 400 ezer lej. Lehet özvegyember is. Megkereséseket „Mérnök” jellegére a kiadóba. 13042

Könyvek

ADY összes versei, olcsó propaganda kiadásban. 572 oldal, 1044 vers, egész vászonkötésben, ára csak 300 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Brassó, Kapu-utca 56—58. (az udvarban).

NEM ÉRDEMES UNATKOZNI,

amikor 20 kitűnő regényt kaphat — portómentesen 60 lejért!

1. Beczassy Judit: Az alispán rózsája.
2. Bibó Lajos: Botesinálta völgyény.
3. Bus Fekete László: A profi.
4. Dénes Gizella: A vörös pillangó.
5. Ego: Terka dolgozni akar.
6. Kelemen Viktor: Sárít elrabolják.
7. Kálmán Jenő: A dollárkalap.
8. Kellér Andor: A gárdista.
9. Kosáriné Réz Lola: Az árguszemű banditafőnök.
10. Lestyán Sándor: A gyilkos komédiája.
11. Lóranth László: Hetedik menyország.
12. Márton Lili: A tenger riportere.
13. Ligeti Ernő: A csodadoktor.
14. Sásdi Sándor: Kétféltű ember.
15. Surányi Miklós: Szakadék.
16. Surányi Miklós: Gaston és én.
17. Szántó György: Tóni ringbe áll.
18. Tersánszky L. Jenő: A veszedelmes napló.
19. Ujvári Sándor: Csodagép.
20. Várnai Zseni: Kanári.

Megrendelhető a **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Brassó, Kapu utca 56—58 szám.

Takarékoskodjék pénzével!

Vásároljon férfi- és női szöveteket, hozzávalót az

A. B. C. TEXTIL

KÁDÁR S.

cégnél

Brassó, Kolostor-utca 3.

Győződjék meg minőségünkéről és árainkról.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Braşov—Brassó.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla